

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

Mezigenerační rozdíly v názorech na sport a jeho popularitu

**Intergenerational differences in attitudes towards the sport
and its popularity**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: **PhDr. Vladimír Janák, CSc.**

Vypracoval: **Bc. Miloslav Nečas**

Praha 2013

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval zcela samostatně a uvedl veškeré literární prameny a materiály, ze kterých jsem vycházel.

V Praze dne 31.3.2013

Bc. Miloslav Nečas

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu své diplomové práce, PhDr. Vladimíru Janákovi, CSc., za odborné vedení, konzultace a rady. Dále bych rád poděkoval všem respondentům, kteří se účastnili výzkumu a bez jejichž odpovědí by tato závěrečná práce nevznikla. V poslední řadě děkuji své rodině a přítelkyni za podporu během studia.

Abstrakt

Název:

Mezigenerační rozdíly v názorech na sport a jeho popularitu.

Cíle práce:

Cílem práce je zjistit rozdíly v názorech mezi dvěma rozdílnými generacemi, které jsou rozděleny dle věku a to na skupiny 18-25 let a na skupinu 60 let a více.

Metody:

Při tvorbě této diplomové práce byl využit výzkum prostřednictvím písemného a elektronického dotazování.

Výsledky:

Výsledkem by měla být rozdílnost jednotlivých skupin na zkoumanou problematiku a tím i rozdílnost názorů na současný i minulý sport.

Klíčová slova:

Rozdíly, mezigenerační, sport, popularita

Abstract

Title:

Intergenerational differences in attitudes towards the sport and its popularity.

Objectives:

The aim is to identify differences of opinions between two different generations, which are divided by age- group 18-25 years and group 60 years and more.

Methods:

In developing this thesis research was used written and electronic polling.

Results:

The result should be a diversity of groups in views on sports nowadays and in the past.

Keywords:

Differences, intergenerational, sport, popularity

OBSAH

1. ÚVOD.....	9
2. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE.....	11
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	12
3.1. Volný čas.....	12
3.1.1. Funkce volného času.....	12
3.1.2. Struktura volného času.....	13
3.1.3. Volný čas mládeže	15
3.2. Tělesná kultura	18
3.2.1. Základní funkce tělesné kultury.....	19
3.2.2. Tvorba osobnosti člověka tělesnou kulturou.....	22
3.3. Tělesná výchova	22
3.3.1. Cíle tělesné výchovy	23
3.3.2. Úkoly tělesné výchovy	24
3.3.3. Tělesná cvičení	24
3.4. Výchovné úkoly ve sportu	25
3.4.1. Oblast sportovního výkonu.....	26
3.5. Sokol a vývoj Československé tělesné kultury od roku 1945 do současnosti	27
3.5.1. Sokol	27
3.5.2. Vývoj Československé tělesné kultury od roku 1945 do současnosti	29
3.6. Popularita	31
4. METODOLOGIE PRÁCE.....	33
4.1. Kvalitativní a kvantitativní výzkum	33
4.1.1. Kvantitativní výzkum.....	33
4.1.2. Kvalitativní výzkum.....	33
4.2. Určení cíle výzkumu.....	34
4.3. Zdroje dat	35
4.4. Metody a techniky sběru dat	35
4.5. Dotazování	36
4.5.1. Osobní dotazování	36
4.5.2. Telefonické dotazování	37
4.5.3. Písemné dotazování.....	37
4.5.4. Elektronické dotazování.....	38
4.6. Určení výběrového souboru	38
4.7. Sběr dat	39
4.8. Zpracování a analýza dat.....	39
4.9. Zpracování a prezentace závěrečné zprávy.....	39
4.10. Tvorba dotazníku	40
5. ANALYTICKÁ ČÁST.....	43
5.1. Domovy pro seniory	43
5.1.1. Domov pro seniory jižní Čechy, Kaplice	43
5.1.2. Dům seniorů Kdyně, p.o.....	43
5.1.3. Domov důchodců Horní Planá	44
5.1.4. Domov pro seniory Bechyně	44
5.1.5. Domov pro seniory Telč.....	45
5.1.6. Domov důchodců Meziboří.....	45
5.1.7. Domov pro seniory Sloupnice	46
5.1.8. Domov pro seniory Vysoké Mýto	46

5.1.9. Domov pro seniory Moravská Třebová	46
5.1.10. Domov seniorů Pohodlí.....	47
5.2. Prezentace výsledků.....	48
5.2.1. Pohlaví.....	48
5.2.2. Věk.....	49
5.2.3. Věnování se sportu.....	50
5.2.4. Věnujete se sportu rekreačně nebo profesionálně?	55
5.2.5. Sportu se věnujete...týdně?	56
5.2.6. Důvody sportovní činnosti	58
5.2.7. Důvod(y), proč nesportujete?	60
5.2.8. a 5.2.9. Seřad'te následující sporty podle popularity u české veřejnosti a v otázce číslo devět podle Vašich osobních preferencí	62
5.2.10. Myslíte si, že je současný vrcholový sport především o penězích?.....	64
5.2.11. Víte něco o společenském hnutí SOKOL (Česká obec sokolská)?	66
5.2.12. Ovlivnil podle Vás Sokol český či zahraniční sport?	68
5.2.13. Zajímáte se o sportovní dění u nás či ve světě?.....	70
5.2.14. Odkud čerpáte informace o sportovním dění?.....	71
5.2.15. Napište tři jména, která se podle Vás nesmazatelně zapsala do historie českého nebo československého sportu.	73
5.3. Ověření hypotéz.....	75
6. ZÁVĚR A DISKUZE.....	77
7. POUŽITÁ LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE.....	79
8. PŘÍLOHY	82

1. ÚVOD

Sport a popularita, zamyslíme-li se nad tímto tématem a nahlédneme-li nejenom do odborných publikací, ale i novinových článků té a onaké doby, je zřejmé, že popularita sportovních odvětví je nerovnoměrná a v mnoha případech i nestálá. Budiž nám názorným příkladem otázka, kterou je možné převést na poměry České republiky: Jak je možné, že fotbalista Petr Čech vydělá za jeden měsíc více peněz (berme v úvahu výdělek ze sportovní činnosti, nikoliv reklamy atp.), než rychlobruslařka Sábliková téměř za svoji celou, ne-li celou, sportovní kariéru? Petra Čecha nenajdeme v žádných statistikách olympijských medailistů ba ani na seznamu mistrů světa nebo Evropy, mezi světovými rekordmany nevyjímaje. A takovýchto příkladů je nepřehledné množství. Jaká je tedy odpověď na tuto otázku? - Popularita. V tomto případě popularita divácká. V dnešní době má moc divák, ne jako jedinec, ale jako součást masy. Pokud lidé chodí coby diváci na sportovní klání a to v řádech desítek tisíc, pokud toto klání další stovky tisíc, miliony, a mluvíme-li o olympijských hrách miliardy, sledují u televize či internetu, mluvíme o velmi populárním sportu diváckém, který na sebe natahuje sponzory a do daného klubu vnáší nemalé finanční prostředky.

Jak už bylo naznačeno, vrcholem pro každého sportovce by měly být olympijské hry, které se konají každé čtyři roky (zimní i letní), čímž jsou unikátní a jsou zvláštní kategorií. Sporty, které jsou zařazeny na jejich programu, jsou již populární samy o sobě a to buď v danou chvíli přímo v době konání (kolik z Vás se již koukalo např. na lukostřelbu jen z toho důvodu, že se jedná o tento výjimečný svátek?) nebo, a to se dostáváme k opačnému druhu popularity, jsou nám sympatické, atraktivní a proto se jim chceme věnovat- jsou pro nás populární coby samotné sportovce, pro které je zisk zlaté olympijské medaile a titul olympijského vítěze celoživotním snem. Sporty, které jsou do programu her zařazeny, tam jsou buď dány z historického hlediska a z toho důvodu tam patří dodnes a pak to jsou sporty, které jsou zařazovány nově, což se odvíjí od již tolikrát zmiňované popularity. Tato odvětví mají už sama o sobě velkou prestiž, i když o nich nemusíme za celé roky ani slyšet. Jak vidno, popularita je ve sportovní branži velkým hybatelem, ať už ta divácká nebo sportovců samotných (jak rekreačních, tak vrcholových).

Ale nebývalo tomu takto vždy, v dřívějších dobách plnil sport i jiné funkce, nebyl to business jako v současnosti. Porovnáme-li platy současných hráčů nejvyšší fotbalové ligy s těmi, kteří hrávali před padesáti a více lety, je to diametrální rozdíl.

Zatímco před oněmi lety šlo spíše o koníček a většina hráčů chodila dále do „normální“ práce, dnes je to onen zmiňovaný business, kdy se se sportovcem nakládá jako se zbožím. Celkově se sportovní průmysl a vůbec dění okolo ubírá jiným směrem, proto je cílem této diplomové práce porovnat názory pamětníků oné doby s názory současné mladé generace.

2. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Tato diplomová práce má za cíl zjistit diferenci v názorech v otázkách sportu a jeho popularity či mínění u české veřejnosti z řad dospívajících ve věku 18-25 let a skupiny osob ve věku důchodovém 60+. Jde tedy o srovnání mezigeneračního náhledu na tuto problematiku a vývoj subjektivním pohledem dvou skupin populace.

Stanovené hypotézy:

- 1) Z řad jedinců ve věku 60+ budou velkým poměrem převažovat muži u otázky, zda se věnovali v minulosti nějaké formě sportu.
- 2) Podle domnělé popularity u české veřejnosti bude u obou skupin na prvním místě kopaná, následována ledním hokejem a pomyslné třetí místo obsadí atletika. Jejich osobní preference se však budou lišit.
- 3) U obou cílových skupin bude převažovat názor, že sport je v dnešní době především o penězích.
- 4) Populace 60+ považuje za důležité jméno v české nebo československé historii Emila Zátopka, populace 18-25 Petra Čecha.
- 5) Ze vzorku 60+ bude více respondentů oproti vzorku 18-25 znát hnutí Sokol.

Z cílů vyplývají následující úkoly:

- Studium příslušné literatury a pramenů,
- vytvoření dotazníku,
- pilotáž dotazníku,
- sběr primárních dat,
- analýza sesbíraných dat,
- zpracování dat a interpretace výsledků,
- testování hypotéz,
- závěrečná diskuze.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1. Volný čas

Definicí volného času se zabývá mnoho autorů, pro představu zmiňme dva z nich:

SLEPIČKOVÁ (2005) o něm hovoří takto: Volný čas je nejčastěji chápán jako osvobození se od práce, zbavení se pracovních povinností. Člověk musí plnit ve svém životě mnoho povinností, které zaručují, že přežije, že bude mít co jíst, kde spát, že bude schopen zajistit dostatečné životní podmínky i pro své blízké. Vedle této doby jsou však i chvíle, kdy nemusí pracovat, kdy si může zvolit činnost, které se bude věnovat zcela nezávisle na předchozích povinnostech a pro své potěšení

Druhým autorem je BLÁHA (1980), který již v té době tvrdil, že pojem volný čas je dnes pojmem velmi užívaným, avšak často jen módním. Většina jeho uživatelů ho používá v běžném hovorovém smyslu, tj. ve smyslu pouhého odpočinku, rekreace nebo zábavy a obvykle si přitom neuvědomuje plný obsah a celou vnitřní i vnější teoretickou i praktickou složitost sociální problematiky, kterou tento pojem představuje. Dnes se samozřejmě již nerozumí pod pojmem volný čas ani např. jen dovolená (ve smyslu odpočinku po celoroční práci), kdy se člověk obvykle věnuje turistice, sportu, poznávání krajiny, přírody apod. Mnohem více se chápe volný čas jako suma veškerého volného času, který zůstává člověku po splnění každodenních povinností ať profesních či studijních

Na základě těchto definicí lze jednoduše říci, že volný čas je ten, jenž člověku zbude po splnění všech nezbytných povinností, které je třeba udělat pro jeho existenci. Tím máme na mysli práci, studium, ale i obživu a další aktivity, které jsou potřeba k jeho fungování ve společnosti. Zbylému času říkáme volný, kdy předpokládáme, že ho dotyčný využije k jemu příjemným aktivitám bez ohledu na každodenní povinnosti.

3.1.1. Funkce volného času

Jak je možné vidět výše, volný čas plní mnoho funkcí, které můžeme podle SLEPIČKOVÉ (2005) rozdělit do tří skupin: humanizační, zábavná, instrumentální

Humanizační- do této funkce lze zahrnout hlavně výchovné, vzdělávací a socializační možnosti volného času. Volný čas pomáhá uchovávat kulturní dědictví každé populace prostřednictvím lidových zvyků a slavností. I když mnozí jedinci volný čas tráví někde sami, neznamená to, že nejsou ovlivněni užším či širším sociálním prostředím.

Zábavná- váže se úzce k sociálně psychologickým aspektům volného času. Volný čas dává prostě prostor pro oproštění se od povinností a problémů každodenního života a povinností, dává prostor pro věnování se osobním zájmům a zálibám.

Instrumentální- této funkci začala být věnována pozornost v období rozvoje kapitalismu v počátcích 19. Století. Se změnou stylu řízení práce v průmyslové výrobě se ukázalo, že pokud má být dosaženo vysoké úrovně produktivity, je nutné zajistit dělníkům dostatek možností regenerovat jejich síly. Volný čas však dával prostě pro přípravu na plnění povinností nejen pracovních, ale i branných. Zde byl v hojné míře využíván sport jako prostředek této nástrojové funkce.

3.1.2. Struktura volného času

SLEPIČKOVÁ (2005), která se ve své publikaci problematikou volného času zabývá, se ke struktuře a pojetí volného času staví jako k době- časového prostoru se užívá pro posuzování jeho naplně. Ta může být pestrá. Volný čas může být naplněn řadou činností od nicnedělání (tedy vlastně nečinností) a prázdného povídání přes takové aktivity jako je zahrádkaření, kutění, pletení, jejichž charakter je na rozmezí práce a volného času, přes poslech rádia, televize, četbu, návštěvu kina, divadla až k intenzivní aktivitě sportovní, kulturní a společenské. Dále tvrdí, že k tomu, aby bylo možné posoudit vedle obsahu volného času i jeho podíl v životě, je vhodné jej vztáhnout k celkové době, kterou má jedinec k dispozici. Obrovské množství činností, jimiž se člověk ve svém každodenním životě zabývá, lze uspořádat podle určitých

shodných znaků do skupin. Tabulka, která je uvedena níže, zobrazuje členění času, které je platné v horizontu jednoho dne, ale i pro delší časové období.

Doba	Činnost
Pracovní	V této době člověk vykonává práci. Činnost je motivována získáním prostředků k životu. Jedná se o hlavní zaměstnání, přesčasy, individuální přípravu na zaměstnání či účast na školení, ale zahrnuje i vedlejší zaměstnání a další zabezpečení obživy jako např. chov užitkového zvířectva apod.
Nutná mimopracovní	Je naplněna činnostmi pro prostou existenci člověka a dále činnostmi, které nepřinášejí finanční efekt a nejsou ani věcí svobodného výběru. Jedná se o : <ul style="list-style-type: none"> ○ Uspokojování bio-fyziologických potřeb (spánek, jídlo, osobní hygiena, lékařská péče,...) ○ Ostatní činnosti (cesta do práce, péče o domácnost atp.)
Volný čas	<ul style="list-style-type: none"> ○ Aktivní manuální – zahrádkaření, kutilství, ruční práce atp. ○ Aktivní fyzické – turistika , sport , procházky atp. ○ Aktivity kulturně uměleckého typu receptivního – četbě, návštěvy divadel, kin, poslech rádia, magnetofonu atp. ○ Aktivity kulturně uměleckého typu tvořivého a interpretačního – hudba, zpěv, herecká činnost, fotografování atp. ○ Aktivity kulturně racionální – dobrovolné vzdělávání, sledování masmédií, luštění křížovek atp. ○ Aktivity společensky formální – výkon veřejných funkcí, schůze, práce ve společensky neformálních organizacích ○ Aktivity společensky neformální – rodinné aj., návštěvy, návštěvy kavárny atp. ○ Hry, podívaná, sběratelství – sportovní diváctví, společenské hry ○ Pasivní odpočinek – sedění, polehávání, spánek (mimo

	hlavní), kouření, popíjení kávy atp.
--	--------------------------------------

Tab.č.1: Struktura nominálního fondu času

Zdroj: Slepíčková, 2005, s. 15

Sport jako náplň volného času je přínosem v oblasti tělesné i duševní a lze je dle

Slepíčkové (2005) shrnout do následujících bodů:

- Zvyšuje se účinnost srdce a plic,
- snižuje se riziko srdečně cévních onemocnění,
- zvyšuje se svalová síla a vytrvalost,
- snižují se problémy se zády,
- zlepšuje se vzhled,
- napomáhá k udržování správné tělesné hmotnosti,
- zlepšují se psychické funkce,
- snižuje se působení stresu,
- oddaluje se proces stárnutí,
- způsobuje přirozenou únavu a uklidnění.

3.1.3. Volný čas mládeže

Při utváření osobnosti mladého člověka a jeho socializaci hraje významnou roli jeho volný čas a jeho naplňování vhodnými aktivitami. Smysluplné trávení volného času může kompenzovat případné nedostatky rodinného prostředí, školského systému atp.

SAK (2000) tvrdí, že v posledních letech klesá pozice vzdělávání, zájem o veřejnou nebo politickou činnost, četba a aktivní pohyb, coby trávení volného času. Naopak stoupá konverzace s vrstevníky, navštěvování restauračních zařízení a výdělečná činnost. Faktem je, že mládež má více volného času než dospělí. Výzkumem, který provedl KRAUS (1998) z roku 1986 uvádějí průměrnou hodnotu 36 hodin týdně. V současné době došlo k jeho navýšení a je přibližně 42 hodin za týden, což je v průměru šest hodiny denně. Hodnota je pochopitelně nižší, pokud se jedná o pracovní

den, v tom případě činí pět hodin, naopak o víkendu je průměrná hodnota vyšší a je to asi devět hodin. Nejvíce volného času má mládež o sobotách, kdy má k dispozici v průměru deset hodin.

To, jakou formou mládež svůj volný čas stráví, co jim přináší a co pro ně znamená, závisí na mnoha faktorech, které jeho pojetí mohou ovlivňovat. Podle POSPÍŠILOVÉ (2010) jsou to:

- *Rodina* je jedním z nejdůležitějších faktorů, které determinuje významně chování a jednání dětí a mládeže. V rodině se získávají návyky jak trávit volný čas a jak k volnému času přistupovat,
- *škola* zasahuje do oblasti volného času především aktivitami po (resp. mimo) vyučování, tedy nejčastěji v rámci školní družiny nebo v rámci práce na internátě,
- *sdužování dětí* je postavené na dobrovolnosti. Vznikají tak různé skupiny, sdružení, v nichž dochází k formování dítěte na základě nějaké společné myšlenky či společenských hodnot,
- *zařízení volného času* mají výslovně stanovené výchovné a vzdělávací poslání, strukturu, organizaci a specificky připravené výchovné pracovníky.

V novější publikaci již zmiňovaného KRAUSE (2006), který provedl další výzkum v roce 2001 a 2003, se dočteme, že mládež tráví u televizních přijímačů průměrně jedenáct a půl hodiny týdně, což pak činí denně 1,63 hodin. Nejvíce je televize sledována v neděli- 2,3 hodin. Ač byl výzkum zopakován po relativně krátké době dvou let, došlo k nárůstu o 1,3 hodiny. Co však stojí za zmínku je údaj, který se týká pohybových aktivit, které by chtěla mládež provozovat. V roce 2001 byla tato hodnota 8,23 hodin, kdežto v roce 2003 již pouze 5,46 hodin, za krátkou dobu tedy došlo k nemalému úbytku a posunu k horšímu.

Další výzkum, který se týká volnočasových aktivit mládeže provedl SAK (2004), ze kterého vyplývá klesající tendence sportovních aktivit u mládeže v devadesátých letech minulého století, avšak v současné době zájem stoupá. Mezi aktivity, které zaznamenaly razantní nárůst času u mládeže patří využívání informačních technologií, ale i nuda- ta je psychology považována za nepříjemný afektivní stav, který je mimo jiné spojený s pocity prázdna. Pokud jedinec tyto pocity ve volné času prožívá,

může to ve svém důsledku vyústit až v patologické využívání volného času. Do volného času, který mladí tráví prostřednictvím informačních technologií patří práce, hry na počítači, včetně komunikace přes internet a mobilní telefony atp.

Výzkum Kids 2004 ukázal, že dospívající generace využívá internet nejvíce z české populace. Z více jak 75 % se zde projevuje přístup na internet ze škol. Návštěvě kulturních akcí a četbě se věnuje česká mládež přibližně 6 hodin za týden. Podobné hodnoty byly zjištěny u návštěv diskoték, zde se časový údaj zvýšil ze 3,92 hodin týdně v roce 2001 na 4,69 hodin za týden v roce 2003. Za zmínku stojí pomoc rodičům doma, zde docházelo k poklesu ze 4,35 hodin na 3,99 hodin.

Z těchto získaných hodnot vyplývá, že dochází k celkovému nárůstu volného času mládeže. Jak je vidět, zkracuje se doba věnování přípravě na výuku, což má souvislost s jistým uvolněním atmosféry na školách. O poznání to je horší u mládeže, které se školní docházka netýká, teď máme na mysli nezaměstnané. Ti jsou vlastně osvobozeni od práce a přinuceni k volnému času, který však ztrácí podstatu svobodného jednání a ústí v zahálku, rozměňování životních hodnot i samotného smyslu života.

Dalším z rysů, které charakterizují volný čas u mládeže je fakt, že část této populace ho ve skutečnosti nemůže realizovat. Zpravidla to bývá ze dvou důvodů. Prvním je, že chybí odpovídající možnosti nebo je to tzv. „rozevírání nůžek“ v životní úrovni. Mnoho rodin zažívá složitou ekonomickou situaci a výdaje na volnočasové aktivity jsou na seznamu škrtů v rodinném rozpočtu na prvních místech. Skutečností však je, že ačkoliv většina mladých volný čas má a chce jej i smysluplně využívat, zkrátka to nedokáže, protože se nedokáží orientovat v nabídce a chybí jim potřebné informace i dovednosti a návyky- toto vše vede v již zmiňovanou nudu a asociální činnost.

KRAUS (2006) uvádí za fenomén posledních desetiletí informační technologie a v důsledku jejich razantního rozvoje dochází i k vývoji konkrétních volnočasových aktivit. Dominantní postavení měla televize a poslech reprodukované hudby, tyto činnosti však museli uvolnit svoji dominanci počítačům a internetu především. Znepokojivý pokles zaznamenávají veškeré čtenářské aktivity, snižuje se návštěvnost sportovních utkání a výrazně vzrůstají aktivity typu posezení v restauraci, nicnedělání či povídání s přáteli. Jsou zde ale i pozitivní zprávy, které se týkají s nárůstem zájmu o aktivní sport, hudebně-dramatickou a výtvarnou činnost. Pohybové aktivity zaujímají ve volném čase v komparaci s časem stráveným u televize a počítače nebo povídáním s přáteli spíše zadní pozice, což je poměrně nepříznivý trend. Připočteme-li k tomu ještě

čas strávený ve škole a věnovaný přípravě na vyučování, je zřejmé, že duševní aktivity a pasivní činnosti nepoměrně převažují a nejsou nijak kompenzovány.

Tato část se věnovala současné mládeži, tedy jedné ze skupin, která se účastnila diplomového výzkumu. Co se týká skupiny druhé, k vyplnění volného času v době, kdy byli mládeži lze říci následující: Pokud mluvíme o lidech, jenž svůj život strávili na vesnicích, dominantní postavení v trávení volného času mělo vypomáhání v rodinném hospodářství jednou za čas o víkendech taneční zábavy, jarmarky, poutě atp. Lidé, kteří žili ve městech, měli o poznání větší nabídku, jak svůj volný čas strávit, pakliže skončili v práci nebo škole, tam už byl prostor pro jakoukoliv sportovní činnost. Jan Neruda ve svých Arabeskách zmínil, že mládeži nebylo po večerech cizí jen poflakování po ulicích, pohvizdování a poslouchání hudby. Klement Gottwald viděl zase v mládeži budoucnost, jejímž cílem bylo budování socialistické vlasti. Ale ani této skupině se nevyhnul televizní přijímač, v publikaci z roku 1971, která nese titul Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university, je uvedeno, že mládež je vystavena působení krutosti a hrůzy detektivek, které jsou na prvním místě a jejich období- hororům. Další způsoby trávení volného času mládeže sborník neuvádí.

3.2. Tělesná kultura

Pojem tělesná kultura a jeho formulace byla řadu let nejednoznačná a užívání nebylo zcela jasné, protože docházelo k jeho prolínání s pojmy tělesná cvičení, tělesná výchova atp. Teprve až ke konci dvacátého století dochází k jeho upřesnění, vyčlenění a vymezení ve smyslu jeho nadřazenosti k pojmům ostatním. Toto specifické vymezení však vnímá zatím jen odborná veřejnost, ti ostatní tento pojem dále suplují s pojmy podobnými. Jeho rozsah lze přiblížit a pochopit nahlédnutím na odborné definice a charakteristiky.

LIBENSKÝ (1963): „Současné s vývojem hmotné a duchovní složky kultury se vyvíjela i tělesná kultura, která představuje úroveň poznatků, činností, zvyklostí, souvisejících s pěstováním těla a péčí o rozvoj člověka. Podle výzkumu života a kultury v jednotlivých vývojových etapách lidské společnosti se tělesná kultura projevovala již v raném stadiu společnosti a proto právem patří k projevům kultury člověka vůbec“.

O obsahu pojmu tělesná kultura a jeho vztahu ke kultuře hovoří i tato definice od CIKLERA (1970): „Tělesná kultura je společenský jev a je součástí kultury celé společnosti, je výslednicí všech složek působících na fyzickou úroveň lidí určité konkrétní společnosti. Svým rozsahem tělesná kultura jako pojem je nejobecnější pojem a zahrnuje v sobě další pojmy jako tělesná výchova, tělesná cvičení atp.“

Autor FIALA (1975) tvrdí, že: „Tělesná kultura jako součást kultury je souhrn a tvorba hodnot v oblasti tělesné výchovy, sportovní výkonnosti, pohybového umění, hygieny, pohybové rekreace, upevňování zdraví a péče o lidské tělo“

Srovnají-li se tyto namátkou vybrané definice, je patrné, že všichni autoři mluví o tělesné kultuře jako o součásti kultury obecně, a že je spjata s vývojem celé společnosti, ať už minulým nebo tím budoucím. Je tedy společenským jevem celého národa a je od něj tudíž neoddělitelná. Svojí podstatou a posláním má i nadnárodní charakter.

3.2.1. Základní funkce tělesné kultury

MALACH (2007) uvádí, že v důsledku péče společnosti o její rozvoj a výchovu či působení tělesné kultury na zdraví a zdokonalování tělesného a pohybového vývoje, rozvoje duševního i mravního, ale i toho osobnostního, na uspokojování zájmů o pohybovou aktivitu či na efektivním využívání volného času.

K základním složkám tělesné kultury patří:

- Tělesná výchova,
- sport,
- pohybová rekreace.

Tyto tři základní složky tělesné kultury působí obecně formativně (např. rozvoj vůle, práce v týmu atd.) a rozvíjí současně funkčnost pohybového aparátu, který spolupůsobí při dosahování zdatnosti, tělesné zdatnosti a zdravotně orientované tělesné zdatnosti.

Zdatnost lze chápat jako připravenost organismu vykonat určitou práci, bez rozlišení toho, o jakou formu práce se jedná (běh, skok atp.), nebo jako způsobilost

jedince se vyrovnat s vnějšími nároky, čili odolávat aktuálním vlivům okolí. Tělesná zdatnost je součástí obecné zdatnosti člověka.

Tělesná zdatnost je komplexní schopnost reagovat pohybovou činností účelně a efektivně na podněty zevního prostředí. Hlavním kritériem tělesné zdatnosti je účinnost a hospodárnost organismu. Její úroveň se usuzuje také z výkonů v technicky jednoduchých a fyziologicky náročných pohybových činnostech, vyznačujících stupeň pohybových schopností člověka.

Zdravotně orientovaná tělesná zdatnost je definována jako zdatnost ovlivňující zdravotní stav, působící preventivně na zdravotní problém spojené s hypokinézou. Zahrnuje kardiovaskulární zdatnost, svalovou sílu, vytrvalost a flexibilitu a složení těla.

Pro náš výzkum je důležitý zejména pojem sport, který vysvětluje následující definice: Slovo sport je anglosaského původu a odvozuje se od slova disport, což znamená obveselení, rozptýlení, útěk od práce k zábavě. Dnes je sportem označována pohybová aktivita provozovaná podle určitých pravidel a zvyklostí, jejíž výsledky, jsou navíc měřitelné, nebo porovnatelné s jinými provozovateli totožného sportovního odvětví. Platí tedy:

- Jedná se o pohybovou aktivitu, což vylučuje činnosti, kde se soutěží pouze pomocí duševních schopností nebo štěstí – například deskové hry, počítačové hry nebo hazardní hry s výjimkou pokeru (poker se podle některých definic označuje jako sport, podle některých ne, stejně tak jako např. šachy),
- aktivita má jasná pravidla, podle kterých se soutěží- to vylučuje z oblasti sportu například válku,
- aktivita má soutěžní charakter, dochází k poměřování jejích výsledků- to vylučuje například bojová umění provozovaná nesoutěžním filosoficky zaměřeným způsobem nebo jógu.

Autor SVOBODA (1971) tvrdí o sportu toto: „Sport je především činností nesmírně rozšířenou, není snad na světě národa a státu, v němž by se nějaký sport nepěstoval. Mnohá sportovní odvětví mají prastarou národní tradici, většina však má ráz mezinárodní. Sportu se věnují mladí i staří, i když největší počet sportovců je pochopitelně ve fyzicky nejvýhodnějším věkovém období dospívání a začátku dospělosti. Skutečný počet lidí, kteří dnes ve světě sportují, je nezjistitelný, protože sport není omezen jen na registrované kluby a asociace.“

Protože sportů je nepřehledné množství, je jasné, že každý z nich přináší různou úroveň zkušeností a vyvolává nestejné osobnostní a sociální dopady- dopad vrcholového sportu je odlišný od dopadu volnočasových aktivit. Vymezením sportů se zabývá autor SEKOT (2008):

- *Adrenalinové sporty* nesou v sobě silné znaky rizika a cílí k uspokojení touhy po dobrodružství a napětí při souběžném fyzickém výkonu. Jedná se zejména o zpravidla organizačně, technicky a tedy i finančně náročné sportovní činnosti, jako je kanoistika na divoké vodě, rafting, parašutismus a vysokohorské horolezectví,
- *fitness sport* je účelově zaměřen na tělesnou zdatnost, tedy na ty vlastnosti člověka, které lidem umožňují vykonávat tělesnou činnost s důrazem na rozvoj aerobní silové zdatnosti, pohyblivosti a žádoucích tělesných proporcí. Jde o činnosti nověji zpravidla provozované v technicky vybavených zařízeních soukromého sektoru nebo o individuální tělesné aktivity, jako je jogging, plavání a cyklistika,
- *klubový sport*, organizačně vázaný na sportovní kluby a federace, je charakteristický růzností motivů počínaje soutěžním vzrušením, úsilím o maximální výkon, touhou po relaxaci a konečně kupř. potřebou společenských kontaktů,
- *kosmetický sport* je silně provozován se dvěma výše uvedenými typy a je jednostranně a programově zaměřen na dokonalý osobní vzhled. Marketingové komunikaci se tak nabízí pozoruhodný (ekonomicky výnosný) „tržní výklenek“ budovaný na narcistické touze po krásné „sexy“ postavě, vypadat sportovně, být „osmahlý“ ze solária a zdravě vypadající, dělat dobrý dojem zdatnosti, přitažlivosti a zajímavosti,
- *požitkářské sporty* jsou motivovány touhou po prožitku výjimečné, běžné nedosažitelné a svojí povahou exkluzivní zábavy a potěšení cílicího ke zlepšení tělesné kondice či spíše zlepšení fyzického vzhledu. Tyto činnosti sportovní povahy jsou na půdě některých populárních turistických destinací známy jako S-sporty, pojmu vzniklého jako akronym slov začínajících anglicky na „S“ (*sun, sea, sand, show, sex, speed, satisfaction*) a vyjadřující mnohdy pod odborným vedením praktikované rekreační radovánky náročnější turistické klientely,
- *rekreační sport* je zaměřen na činnost ve volném čase přinášející souběžně odpočinek, zábavu a znovunabytí fyzických a psychických sil. K dominantním

znakům můžeme přiřítat svobodně volený program cílící k tělesné regeneraci, zdraví a rozvíjení harmonizujících mezilidských vztahů.

Uvedené „dílní“ formy sportu vykazují různou úroveň fyzické, organizační a finanční náročnosti. Jedno je však rozhodně spojuje. Stojí vně hlavních forem sportu, kterým je dnes vrcholový výkonnostní sport, a jsou tak provozovány ve volném čase, mimo rámec výkonu profese a bez programové primární zaměřenosti na výkon, vítězství anebo dokonce odměnu.

3.2.2. Tvorba osobnosti člověka tělesnou kulturou

Osobnost se definuje jako individuální spojení sociálních, psychologických a biologických aspektů každého jedince. Je tvořena mezilidskými vztahy, prostředím nebo společností, což můžeme chápat jako soustavu vlastností, charakterizujících individualitu konkrétního člověka, zaměřeného na realizaci svých cílů a rozvinutí svého potenciálu. Jejím dalším znakem je, že se projevuje vždy jako celek.

Vztáhneme-li tento pojem do oblasti sportu, nelze osobností chápat pouze jedince, který je právě v něčem výjimečný a v nějaké oblasti vyniká. Osobností je každý, avšak rozdílná je úroveň. Člověk je jako společenská bytost určena společenskými vztahy. Společnost je pak tedy souhrnem společenských vztahů individuí a jejich činností v těchto vztazích. Touto skutečností je podmíněno pochopení člověka jako produktu i jako producenta společnosti, což znamená, že pouze ve společnosti a ve společenských vztazích je člověk schopen rozvinout své specifické lidské vlastnosti. Společenské vztahy ve vztahu s určitou činností jsou podmínkou projevu osobnosti, která se odráží v diferenciaci těchto projevů.

3.3. Tělesná výchova

MALACH (2007) se vyjadřuje k tělesné výchově takto: „Pojem tělesná výchova je používán pro označení složky výchovy, procesu výchovy, vyučovacího předmětu i obsahu činnosti v zájmových organizacích i v rodinách. Tělesná výchova je pedagogický proces, v němž se využívá jako hlavního prostředku tělesných cvičení.“

Správně chápaná tělesná výchova a pohybová aktivita

- Směřuje vždy ke zdraví člověka,
- je součástí životního stylu člověka,
- je spojena s kladným prožitkem.

Podpora pravidelné pohybové aktivity u dětí i dospívajících je plně shodná s preventivními snaženími z oblasti správné výživy, boje proti kouření, drogám nebo obezitě. Potvrzená existence vazby mezi pohybovou činností a zdravím dítěte nebo dospívajícího a prospěchem ve škole vyvolává potřebu změnit tradiční pojetí tělesné výchovy.

Podle výše uvedeného odstavce můžeme tělesnou výchovu vnímat jako jediný vyučovací předmět, který má přímý dopad na zdraví mládeže a později i dospělé. Je klíčovým faktorem v podpoře a zvyšování pravidelné pohybové aktivity a tím i primární zdravotní prevence. Vědomostí, zkušeností a poznatků, které jedinec z této oblasti nabývá a osvojuje si je, by měly být v budoucím životě kdykoliv využitelné, podobně jako základy gramatiky jazyka či početní úkony.

MUŽÍK(2009) uvádí, že učitelé, trenéři mládeže a instruktoři pohybových programů, za předpokladu že přijmou současné výzkumně podložené poznatky a doporučení, by měli:

- Podporovat zvýšení pravidelné pohybové aktivity žáků,
- získávat žáky pro celoživotní pěstování pohybových aktivit,
- naučit žáky aby se věnovali pravidelně denně v souhrnu 30 až 60 minutám pohybových aktivit různé intenzity,
- varovat žáky před riziky spojenými s pohybovou nedostatečností,
- získávat každého a všude pro pravidelnou pohybovou aktivnost – ve škole, v klubech, ve fitness centrech, v televizi při sportovních přenosech, v novinách atd.

3.3.1. Cíle tělesné výchovy

Autor STŘELEČ (2004) tvrdí, že cílem tělesné výchovy je pohybově a tělesně kultivovaný člověk, který chápe pohybovou činnost, jako nezbytnou součást svého

života a zařazuje do svého denního režimu individuálně vhodnou a přiměřenou pohybovou aktivitu podporující zdraví a má dostatečné teoretické vědomosti o pohybovém zatěžování a jeho účincích na organismus.

3.3.2. Úkoly tělesné výchovy

Úkoly se ve své publikaci zabývá MALACH (2007), který je dělí na:

Zdravotní – naplňují se bezprostředním prováděním tělesných cvičení, jimiž se zintenzivňují jednotlivé funkce organismu a následně celková tělesná zdatnost. Můžeme zdůraznit např. význam otužování, vytváření pohybových návyků ve smyslu hygienickém.

Vzdělávací – jsou hlavním posláním vyučovacího předmětu tělesná výchova. V různých formách tělocvičné aktivity jsou získávány příslušné vědomosti a jsou osvojovány pohybové dovednosti tělocvičného charakteru, jejichž struktura je složitější než struktura ostatních pohybových činností, se kterými se člověk ve svém životě setkává. Jsou považovány za rovnocennou součást všestranného vzdělání. Na jejich základě je možno snadněji a na vyšší kvalitativní úrovni osvojit dovednosti pracovní, společenské, branné, zájmové, sportovní aj.

Výchovné – spočívají zejména v ovlivňování motivačně volní stránky jedince, jelikož kladou požadavky na vynakládání značného a cílevědomého úsilí spojeného s překonáváním překážek a potíží objektivního i subjektivního charakteru. Tělesné aktivity mohou ovlivňovat sociální vztahy, přispívat k rozvoji morálních vlastností (fair play), rozvíjet a kultivovat pohybové potřeby a zájmy.

3.3.3. Tělesná cvičení

Ve své publikaci HODAŇ (1997) považuje tělesná cvičení za základní, specifický prostředek tělesné výchovy, tělocvičné rekreace a sporu. Především na nich je závislé splnění pohybového obsahu daného cíle i způsob ovlivňování oblasti psychické a sociální. Podle daného cíle se ovšem mění i způsob realizace tělesných cvičení, tedy společný základ v realizaci diferencuje podle způsobu využívání a cílového zaměření.

V tělesné výchově tak tělesná cvičení získávají převážně charakter formativní a vzdělávací, ve sporu výkonnostní a soutěživý, v tělocvičné rekreaci preventivní, regenerativní a zdokonalovací.

Uvedené možnosti diferenciací vycházející ze samotné podstaty tělesných cvičení, která jsou charakterizována jako záměrné, volní, konkrétně motivované a účelné pohybové jednání zaměřené na splnění cílů a úkolů tělesné výchovy, tělocvičné rekreace a sportu.

Sumu skutečně realizovaných tělesných cvičení nazýváme tělocvičnou aktivitou. Je to realizovaná aktivita v oblasti tělocvičné motoriky. Uplatňuje se v ní nejen podíl možností člověka, ale především míra jeho vlastní aktivity v této specifické oblasti.

3.4. Výchovné úkoly ve sportu

Na základě současných pohledů na problematiku výchovy ve sportovní činnosti vymezujeme tři základní oblasti úkolů:

- Psychohygiena, režimu dne a životosprávy,
- sportovní výkon,
- sociální oblast.

Oblast psychohygieny, režimu dne a životosprávy

Sportovce, a to zvláště v mladším věku, přitahuje sportovní činnost již sama o sobě. Ke sportu však patří i pravidelnost a dochvilnost celodenního cyklu – jídla, pití, sprchování i odpočinku (spánek, regenerace, psychické uvolnění ve volném čase apod.). Tomu všemu se musí mladí sportovci učit, jde o uvědomění si významnosti těchto procedur a v tomto smyslu i získání určitých návyků.

Prosazovat zdravotní zdůvodnění sportovních činností u mladých sportovců je někdy dost obtížné, protože většina z nich bere zdraví v tomto věku jako naprostou samozřejmost, o kterou nemusí příliš usilovat. Požadavky je proto třeba akcentovat postupně. Ideální je, pokud se podaří trenérovi prosadit uvedené přístupy do vědomí jedince jako nedílnou součást životního stylu. Jde o jakýsi návod k životu, v němž má své pevné místo zdraví, tělesná zdatnost, estetické prostředí, zodpovědnost za vlastní chování a jednání. Kromě slovní argumentace ještě mnohem sugestivněji působí osobní příklad dospělých, trenéra nevyjímaje.

V této oblasti by trenér měl iniciovat rozvoj vědomého sebepojetí osobnosti sportovce se zaměřením na tyto vlastnosti a postoje:

- Sebeuvědomování spojené s průběžným sebehodnocením,
- autoregulační mechanismy (sebeovládání),
- zodpovědnost za své chování.

3.4.1. Oblast sportovního výkonu

Touto problematikou týkající se sportovního výkonu se zabývá JANSÁ (2003), který uvádí, že v každé specifické lidské činnosti (sport nevyjímaje) lze dosáhnout úspěchů různými cestami. Nikdy by ale v této sféře nemělo chybět působení na následně uvedené charakteristiky sportovce:

- Cílevědomost a houževnatost,
- odolnost při neúspěchu,
- sebevědomí a odvahu,
- pořádek a kázeň,
- smysl pro fair play.

Zde má trenér nejvíce možností k ovlivnění sportovce. Předpokladem působení v tomto smyslu je však nezbytnost jeho zaměřenosti nejen na vzdělávací procesy (odstraňování nedostatků v motorických i taktických dovednostech), ale i na otázky výchovné (propojované vlastnosti, postoje k tréninku, ke spoluhráčům, soupeři atd.). Jsou trenéři, kteří těmto otázkám věnují pozornost jen velmi nahodile, pokud vůbec. Reagují až na vzniklé problémy, jejich komentáře mají spíše proklamativní charakter.

Oblast sociální

Podstatou sportovních her tvoří skupinové činnosti. Vždy jde o určitý druh soutěže, ale i spolupráce. Uvědomění si těchto souvislostí je nezbytné. Pozoruhodné emociální prožitky, které sportovní činnosti přinášejí, se netýkají jen jedince, odrážejí se v nich i vztahy sportovce ke členům skupiny, vztahy k širšímu sportovnímu prostředí (funkcionáři, diváci, veřejnost), ale i naopak. Z tohoto pohledu je vhodné neopomenout např. působení na rozvoj:

- Smyslu pro relaci spolupráce – soutěžení,
- diskretnost, korektnost,

- toleranci k druhým (jedinci i skupiny),
- ochotu vést skupinu,
- spravedlnost, objektivnost, ochotu se i podřídít společným cílům,
- velkorysost (přeji úspěch i druhým),
- ale také se podřídít společným cílům.

3.5. *Sokol a vývoj Československé tělesné kultury od roku 1945 do současnosti*

3.5.1. Sokol

Protože je tento výzkum zaměřen na mezigenerační porovnání, je třeba uvést, v jakém období a v jakých rozdílných podmínkách žily oba zkoumané vzorky populace. Tento historický úsek nám může do celé problematiky přinést patřičný náhled a objasnit výsledné odpovědi respondentů.

Vzniku hnutí Sokol předchází rok 1859, kdy dochází k pádu Bachova absolutismu, což vede k uvolnění národnostního a politického útlaku. To dovoluje zakládat různé spolky (hospodářské, pěvecké apod.). V roce 1861 probíhá neúspěšný pokus o založení česko-německého tělocvičného spolku.

Pád Bachova absolutismu vedl k uvolnění národnostního a politického útlaku. To dovolilo zakládat různé spolky (hospodářské, pěvecké apod.) 1861 neúspěšný pokus a založení česko-německého tělocvičného spolku. Poté snaha založit spolek čistě český, což se daří 16.2.1862, kdy na ustavující schůzi vzniká Tělocvičná jednota Pražská, později Sokol Pražský. Hlavní osobností a iniciátorem je Dr. Miroslav Tyrš, který se stal rozhodující osobností jak ideové, tak metodické a organizační činnosti Sokola. Ideovou a politickou orientaci Sokola vysvětlil v roce 1871 v stati *Náš úkol, směr a cíl* (uveřejněné v 1. čísle I. ročníku časopisu Sokol). Charakterizoval tam Sokol jako neprůlomnou hráz proti všem nepřátelům národa, také zdůraznil, že základem práce Sokola musí především být: práce pro národ, pokrok, slovanská vzájemnost a demokratismus. Zpočátku se cvičilo hlavně v tělocvičnách, přestože do své soustavy ostatní cvičení až na výjimky nezařadil, ale vybízel k jejich obohacování. Pod jeho

vedením se vytvořily základy: sportovní gymnastiky, atletiky, turistiky a některých branných činností.

V průběhu šedesátých let devatenáctého století začaly vznikat sokolské spolky i v ostatních městech, proto brzy vznikla myšlenka založit celonárodní sokolskou organizaci, ale rakouské úřady to do roku 1889 nedovolily. Roku 1882 se k dvacátému výročí založení uskutečňuje první Všesokolský slet a členskou základnu tvoří 137 jednot o 17 424 členech. Sokolské slety se v nepravidelných intervalech pořádají dodnes a za cíl mají napomáhat rozvoji sokolského hnutí. Celkem se jich konalo již čtrnáct, patnáctý je plánován na rok 2012. Po vypuknutí 1. Světové války se zvyšuje národnostní útlak menšin v monarchii, část vojáků slovanských národností přicházela k dohodovým vojskům, mezi nimi mnoho příslušníků Sokola. Rakouské orgány proto v listopadu 1915 rozpustily ústředí ČOS a zablokovaly část majetku, činnost v jednotách tak zanikala. Sokolská myšlenka a činnost se začala rozvíjet v nově vznikajícím zahraničním vojsku, v čs. legiích, které přispěly ke vzniku samostatného Československa. S blížícím koncem války se zvýšila i aktivita sokolských jednot v monarchii a připravovalo se obnovení ČOS.

Po první válce měl Sokol již 562 651 členů, k prudkému nárůstu došlo díky vyhraněné národní orientaci České obce sokolské a protirakouským postojům jejich členstva za války, ale i přímé účasti sokolů na převratu a vzniku Československa. Dochází k ustanovení Ústředí sokolské stráže a později Národní stráže, která plní funkci pořádkových sil po převratu, avšak jen do začátku prosince 1918. V jednotách se hrálo také divadlo, loutkové divadlo. K rozvoji sokolské činnosti přispěla velká materiální základna, nejlepší ze všech tělovýchovných organizací. Díky velké členské základně, příspěvkům a zisku ze sletů, měla v roce 1934 více jak polovina jednot vlastní tělocvičnu.

S příchodem další světové války dochází i k zapojení Sokolů, zmiňme odbojovou organizaci Jindra, která se podílela na atentátu na Hendricha, ale i další. V tomto období ztrácí Sokol mnoho svých členů v boji proti okupantům. Po válce v roce 1945 by mělo dojít ke sjednocení všech tělovýchovných organizací do Sokola, což se nakonec nestává a vzniká ČSTS. V dalších letech se Sokol potýká s problémy a roku 1952 je zrušen úplně, k jeho obnově dochází až po listopadu 1989.

S jistotou můžeme říci, že jeho role v české a československé historii je nezastupitelná, jak v té tělovýchovné, společenské nebo budovatelské. Toto hnutí již pár let po svém vzniku překročilo hranice naší země a šířilo se po Evropě i za oceán, kde se

dál rozvíjelo a žilo vlastním životem. Jedno však mělo a má společné- myšlenky Miroslava Tyrše.

3.5.2. Vývoj Československé tělesné kultury od roku 1945 do současnosti

Poválečné období je především charakterizováno hledáním a častým měněním organizační struktury, prosazováním často odlišných názorů a postojů jednotlivých tělovýchovných a sportovních organizací, politickými střety a následným podřízením československé tělesné kultury politice a ideologii KSČ (SSSR). O poválečném charakteru se diskutovalo již od roku 1943. Komunistická strana prosazovala tezi o nutnosti sjednocení tělovýchovy.

Po 25. únoru 1948 komunisté provedli zásadní změny. Již 27. února 1948 předsednictvo tzv. Ústředního akčního výboru Národní fronty direktivně rozhodlo, že jedinou tělovýchovnou organ. bude Sokol. Byl vytvořen akční výbor ČOS, který se postavil za politiku Gottwalda a vyzval k vytvoření akčních výborů v sokolských jednotách a župách. Akční výbory uskutečňovaly sjednocení, které bylo vyhlášeno 31. března 1948. Vznikaly vojenské sokolské jednoty a ústřední tělocvičný klub (ATK). V ATK byli soustředěni armádní vrcholoví sportovci.

Na základě usnesení ÚV KSČ byl vypracován a dne 12.12.1952 přijat zákon č. 71Sb. o organizaci tělesné výchovy a sportu. Návrh vycházel se sovětského vzoru, zrušil se Sokol, zavedeno státní řízení a kontroly TVS. Vznik nového orgánu – Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport (SVTVS). Byla vytvořena zcela nová a komplikovaná organizační struktura TVS a to direktivně podle pracovních úseků. Organizováním dobrovolné TVS byla pověřena Ústřední rada odborů (ÚRO). Vytvořeno 9 nových dobrovolných sport. organizací (DSO) – Spartak, Baník, Tatran, Jiskra, Dynamo, Slavoj, Slovan, Lokomotiva, Slávia. Na vesnicích kde nemohly vzniknout DSO vznikaly DTO (Dobrovolná tělovýchovná organizace Sokol).

Dne 20.12.1956 byl přijat zákon č.60 Sb. O organizaci tělesné výchovy. S menšími obměnami platil až do roku 1989. Klíčová úloha v řízení byla svěřena specifické organizaci – Československému svazu tělesné výchovy a sportu (ČSTV).

Kromě ČSTV byl další organizací Svazarm (zaměřená v oblasti TVS na branné a motoristické sporty), Pionýrská organizace (organizování některých mimoškolních aktivit), ROH (především zajišťování rekreační TVS a organizace masových akcí).

Ministerstvo národní obrany zajišťovalo armádní vrcholový sport, který byl reorganizován do systému středisek Dukla. Ministerstvo vnitra mělo tělových.jednoty Rudé Hvězdy.

ČSTV mělo v roce 1957 kolem 900tisíc členů a v roce 1961 kolem 1,5 miliónu členů. Největším orgánem ČSTV byl ústřední výbor. Do organizační struktury v roce 1960 se promítla i změna územní struktury. Zavedení nové ústavy v roce 1960 výrazně snížilo kompetenci slovenských orgánů ČSTV a tak došlo v roce 1968 k vytvoření dvou prakticky samostatných organizací – České tělovýchovné organizace (ČTO) a Slovenské tělovýchovné organizace (STO).

K masovému rozvoji TVS měly přispět organizování sportovní a turistické části spartakiád, obnovení her mládeže (SHM), zavedení nové masové turistické akce 100 jarních km, 70km po hřebenech Krkonoš. Nevyhovující stav materiálně technické základny tělovýchovného hnutí měla pomoci výstavba. Velmi neuspokojivý byl počet vyhřívaných bazénů, hracích ploch, regulérních tělocvičen atd.

V roce 1960 byly vydány nové tzv.jednotné osnovy tělesné výchovy pro chlapce a dívky od 6 do 9 let, byl to pokus o konkrétní systém TV mládeže, povinnou školní TV.

Konec 60.let přinesl hlubokou krizi komunistického režimu, dochází k personálním změnám ve vedení KSČ a státu na počátku roku 1968. Nové vedení KSČ vyhlásilo akční program k všeobecné liberalizaci a demokratizaci. O obnovení činnosti usiloval Sokol.

Obrodný proces byl násilně zastaven intervencí SSSR a dalších 4 států Varšavského paktu 21.8.1968. Tato intervence znamenala na dalších více než dvacet let konec snahám o jakoukoli politickou a společenskou změnu. V rámci tzv.normalizace a znovuupevnění vedoucí úlohy KSČ byly zlikvidovány všechny obnovené nebo obnovující orgány- Junák, Sokol, Orel, KČST.

Rok 1969 znamená návrat k dogmatickým praktikám a byl počátkem tzv. konsolidačního úsilí KSČ. V dubnu 1969 byli odvoláni ze svých funkcí významní státní činitelé v čele s Alexandrem Dubčekem. Záminka k odvolání sloužilo i tzv.“antisovětské“ vystoupení veřejnosti na Václavském náměstí po vítězství československého národního hokejového týmu nad SSSR na MS 1969. V roce 1970 se

ještě nové vedení neodvážilo uspořádat spartakiádu na Strahově, nebyli si jisti loajalitou cvičenců. V roce 1971 vrcholí úsilí o normalizaci.

V roce 1973 po vzoru NDR přijato usnesení o zabezpečení vrcholového sportu, v praxi zřízení několik středisek. V tomto období až do konce 80.let se funkcionáři tvs snížili i k používání některých zakázaných látek u našich sportovců. K velkému rozmachu výstavby došlo v 70.letech a doznívá počátkem 80.let – výstavba bazénů, ledových ploch...

Po 17. listopadu 1989 začíná demokratizace československé TVS, což mělo zásadní vliv na změně organizační struktury československé TVS:

- Jako první se ze struktury ČSTV uvolnil Československý olympijský výbor,
- následovalo obnovení Československé obce sokolské.

Postupně začali vznikat další organizace:

- Asociace tělovýchovných jednot,
- Asociace sportu pro všechny,
- Československé konfederace sportovních a TV svazů,
- Český svaz tělesné výchovy,
- Sdružení technických sportů a činností.

3.6. Popularita

Významným pojmem této diplomové práce je dozajista pojem popularita. Vychází z latinského popularis z roku 1490, což původně znamenalo běžný nebo velmi oblíbený, v přeneseném významu dnes hovoříme o popularitě jako o oblíbenosti- ať už osob, filmů automobilů, vůbec produktů nebo služeb veřejnosti. Mluvíme tedy o produktu veřejného mínění. Pokud se jedná o subjektivní názor jedince, který preferuje to či ono, není těžké si vytvořit představu, co je pro daného jedince oblíbené. Pokud ale máme objektivně změřit popularitu většího vzorku, nejlépe reprezentativního, vyvstává problém, jak správně dosáhnout korektního výsledku. V současné době se na tyto výzkumy specializují firmy zabývající se výzkumem veřejného mínění a čas od času zjišťují oblíbenost lidí, ideí, produktů nebo politických stran pomocí dotazníků a statistických metod výběru respondentů.

Dnes, kdy mají velkou moc média, jsou to právě z valné části ona, kdo utváří popularitu (oblíbenost) v širším povědomí lidí a dělají z ní velmi nestabilní veličinu-

vlivem médií má schopnost ovlivňovat sama sebe a to v pozitivním i negativním slova smyslu. Ač mají média zobrazovat realitu objektivně, mnohá z nich to nedělají a utváří obraz zkreslený či se snaží navést čtenáře nebo posluchače pro ně žádoucím směrem.

4. METODOLOGIE PRÁCE

4.1. Kvalitativní a kvantitativní výzkum

Prakticky všechny výzkumy lze rozdělit do dvou kategorií: na kvantitativní a kvalitativní. Hlavní specifika, čím se od sebe tyto dva výzkumy odlišují, spočívají v tom, jak už názvy napovídají, že kvantitativní se většinou spoléhají na shromažďování a analýzu numerických informací. Kvalitativní výzkum se však zaměřuje na menší odběr vzorků a větší hloubku informací získaných od diskusních skupin nebo pečlivým studiem odborných knih, článku atp.

4.1.1. Kvantitativní výzkum

Cílem tohoto výzkum je nashromáždění co největšího objemu dat, nejlépe od co největšího počtu respondentů, vypočítat, změřit a zhodnotit význam specifických proměnných a vypracovat statistické vyšetření. Šetření začíná jasnými otázkami, na které chceme znát odpověď. Dosažené výsledky je potom možno považovat za objektivní a statisticky platné, protože jejich analýza se opírá o vědecké metody, než o osobní pozorování či subjektivní úsudek. DISMAN (2002) píše, že v kvantitativním výzkumu máme omezený rozsah informace o velice mnoha jedincích. Dochází k silné redukci počtu pozorovaných proměnných a k silné redukci počtu sledovaných vztahů mezi těmito proměnnými.

4.1.2. Kvalitativní výzkum

HENDL (2008) říká, že impulsem pro rozšíření kvalitativního výzkumu byla reakce výzkumníků na dominanci kvantitativních metod zkoumání, které se opírají o přírodovědný a pozitivistický způsob řešení výzkumných otázek, hypoteticko-deduktivní paradigma, strukturovaný sběr dat a statistické metody testování hypotéz. Kvalitativní výzkum se snaží interpretovat pohledy subjektů na zkoumaný předmět tím, že výzkumník přejímá jejich perspektivu. Využívá se podrobný popis každodenních situací. Jde o porozumění akcím a významům v jejich sociálním kontextu. Při kvalitativním výzkumu se neredukuje počet proměnných ani vztahy mezi nimi, o jejich redukci rozhodují samy zkoumané subjekty. Jsou upřednostňovány otevřené a

nestrukturované výzkumné plány, analýza vychází z velkého množství informací o malém počtu jedinců. Převažuje zájem o reálné celky, interakce mezi aktéry a individuální osudy. Úkolem kvalitativního výzkumu je vytvoření holistického obrazu zkoumaného předmětu, zachycení toho, jak účastníci procesů situace interpretují a zachycení interpretací těchto interpretací.

Hlavní rozdíly mezi kvantitativním a kvalitativním výzkumem

Kvantitativní	Kvalitativní
velký soubor (1000)	menší soubor (30-200)
uzavřené otázky	kombinace uzavřených a otevřených otázek
representativnost	vybraný segment
málo otevřených otázek	kombinace přímých a nepřímých otázek
přímé dotazování	pointové dotazování
standardizované chování tazatele	kódování, interpretace
standardizované zpracování	nároky na tazatele

Tab.č.2: Rozdíly ve výzkumech

Zdroj: Bártová (2004)

4.2. Určení cíle výzkumu

Každý výzkum začíná stanovením jeho cíle. Na tuto část se musí brát velký zřetel, protože definování problému je nejdůležitějším a často i nejobtížnějším krokem celého procesu výzkumu. Klíčovým je při jeho stanovování přesně pochopit, v čem vidí strůjce výzkumu problém. Jak říká autor KOTRBA (2011): „Dobře definovaný problém je napůl vyřešený problém.“ Další autorka, která se touto problematikou zabývá je PŘÍBOVÁ (1996), která tvrdí, že *„v praxi musí výzkumný pracovník přesně pochopit cíl, úmysl zadavatele. Zadavatel může být jak externí, tak interní. Problém může spočívat v tom, že úhly pohledu zadavatele a průzkumníka se často úplně neshodují. Proto je podmínkou úspěchu těsná a neformální spolupráce zadavatele a řešitele.“*

Může se stát, že problémy nejsou zřejmé od počátku výzkumu, definování problému vysvětluje účel výzkumu a vymezuje jeho cíle, kdy samotný účel odpovídá na otázku, proč se má výzkum provádět.

Tato fáze proběhla při práci na diplomové práci bez zbytečných problémů, protože zadavatelem a řešitelem byla jedna osoba a to autor této práce. Cíle výzkumu byly již zmíněny v kapitole cíle a úkoly.

4.3. Zdroje dat

Určení zdroje dat je další fází výzkumného projektu. Obecně se pracuje se sekundárními a primárními zdroji dat. Rozdíl mezi těmito daty je v účelu, ke kterému byla tato data sesbírána.

Sekundární data jsou taková, k jejichž nashromáždění došlo již dříve a za jiným účelem, než je řešený problém (katalogy, databáze, registry, statistické přehledy atd.). Lze se k nim dostat buď veřejně, nebo za peněžní poplatek. Tato data se potom člení dále na interní a externí. Data, která pochází z interních zdrojů jsou taková data, která byla získána z vlastních zdrojů. Pro lepší představu, pokud uvažujeme o interních datech určité firmy, jsou to informace o cenách, parametrech výrobků, cenách surovin, zápisy ze služebních cest, reklamační řízení atd. Externími zdroji sekundárních dat jsou instituce, které se jimi účelově zabývají. Z toho vyplývá vysoká různorodost těchto údajů, které jsou získávány z klasických statistických přehledů, agenturních výzkumů, panelových šetření, datovýchází atp.

Autoři KOTLER a KELLER (2007) tvrdí o sekundárních datech toto: *“sekundární údaje mohou poskytnout údaje, které jedna firma sama nezíská. Buď nejsou přímo dostupné, nebo je jejich získání velmi nákladné. Sekundární údaje představují dobrý výchozí bod pro výzkum. Ve srovnání s primárními údaji ale nejsou tak relevantní, přesné a současné.”*

Data primární jsou sesbírána nově a to v rámci nového řešeného výzkumného projektu. Zdrojem těchto dat mohou být lidé, domácnosti, firmy atd. Primární data patří zadavateli výzkumu, který si je nechal pořídit nebo je pořídl sám. PŘIBOVÁ (1996) tvrdí, že *„zdroje primárních dat je obtížnější získat, a proto jsou většinou nákladnější.“*

Pro účel této diplomové práce byla shromážděna data primárního charakteru a to tvorbou a analýzou dotazníků, které byly vyplněny cílovými skupinami.

4.4. Metody a techniky sběru dat

Většina výzkumů zahrnuje sběr relevantních primárních informací. Výběr metody jejich sběru závisí na tom, kolik jich má být, jaká má být jejich kvalita a k čemu mají být informace určeny. KOZEL (2006) rozděluje metody na dotazování, experiment

a pozorování. V praxi nejvyužívanější metodou a rovněž velmi známou je dotazování. Dotazovat se lze čtyřmi způsoby- osobně, telefonicky, písemně a přes internet.

V tomto případě bylo zvoleno dotazování písemné a přes internet. Dotazník, který byl vytvořen, byl vytisknut a rozeslán Českou poštou na konkrétní místa, která předem projevila zájem se tohoto výzkumu zúčastnit. Zástupci příslušné instituce byli informováni, jak dotazník se svými klienty vyplňovat, aby se tak předešlo případným problémům. Písemně byla dotazována skupina respondentů 60+. U skupiny 18-25 byl z pochopitelných důvodů a dle současného trendu využit internet. Dotazník byl převeden do elektronické podoby na serveru, který se na toto specializuje a odkaz byl rozeslán prostřednictvím Facebooku konkrétním jeho uživatelům.

4.5. Dotazování

Ač je dotazování uskutečňováno mnohdy v omezeném kontaktu s respondentem, je to velice rozšířená technika při získávání dat s tendencí k dalšímu růstu. Předností dotazování je možnost ho využít v různých typech zkoumaných situací a komplexnost získaných údajů.

Základem metody je kladení otázek cílovým respondentům, z jejichž odpovědí získává řešitel výzkumného projektu žádoucí primární informace. Podle formy kontaktu s nimi, se dotazování odehrává, jak již bylo uvedeno výše, osobně, telefonicky, písemně anebo v poslední době, především u mladší generace i prostřednictvím internetu. Každá u těchto forem má svá pozitiva i negativa v závislosti na mnoha faktorech.

4.5.1. Osobní dotazování

Je založeno na přímé komunikaci s respondentem. Mezi kladné stránky patří okamžitá zpětná vazba mezi respondentem a tazatelem, dále potom vysoká reliabilita získaných údajů a nákladová nenáročnost. Mezi stránky záporné může patřit, že osobní přítomnost tazatele může být zdrojem záměrného zkreslování nebo zatajování informací respondentem. Jedná se o časově náročnou činnost a je třeba mít na vědomí, že pro respondenta je únosná jen v určitém časovém rozsahu.

K hlavním typům osobního dotazování patří rozhovory, které rozdělujeme na:

- Plně strukturované- třeba dodržet sled dotazů i přesnou formulaci,

- polostrukturované- dodržení sledu dotazů, tazatel však může vstupovat do rozhovoru doplňujícími otázkami a přizpůsobovat rozhovor respondentovi,
- nestrukturované- formulace otázek závisí na tazateli, cílem je získat předem stanovené informace.

4.5.2. Telefonické dotazování

S osobním dotazováním má společnou přímou vazbu a tím i okamžitou zpětnou vazbu. Na rozdíl od něj je ovšem méně nákladné na jeden kontakt. Při telefonickém se může využít elektronické ukládání odpovědí a jejich okamžité zpracování. Záporům při tomto druhu šetření je navázání osobního kontaktu pouze auditivně, možnost nepochopení otázky či odpovědi, nemožnost pracovat s vizuálními pomůckami a identifikace respondenta, což může být mnohdy velký problém. Doba po kterou je ochoten respondent odpovídat, je kratší než při osobním dotazování a pohybuje se kolem deseti minut, pokud se dotazují firmy nebo jiné instituce, může být doba delší.

4.5.3. Písemné dotazování

Jak již bylo zmíněno, tato technika byla využita při tvorbě diplomové práce a obecně patří k často používaným. Využívá se zejména tehdy, pokud se otázky týkají choulostivých témat a přítomnost tazatele může negativně ovlivnit pravdivost odpovědí. Mezi distribuční prostředky, kdy respondent dotazník dostává patří: pošta, s výrobkem, supermarket apod.. Sám se pak rozhoduje, kdy jej vyplní a zda vůbec.

Tato forma je velmi oblíbená i proto, protože k vyplnění je dostatek času a proto je možnost vytvořit obsáhlejší dotazník, nízké náklady, lze použít soubor o širokém územním rozložení a většinou je i zajištěna anonymita respondenta. Nevýhodou je nízká návratnost dotazníků, která se pohybuje mezi pěti a třiceti procenty, a nejednoznačnost autorství. Pro písemné dotazování je typické, že na něj neodpovídají lidé s velmi vysokým a velmi nízkým vzděláním, lidé vyšších věkových kategorií a lidé pracovně přetížení.

Co se týká samotného dotazníku, pokud je zasílán poštou, měl by být vždy doprovázen průvodním dopisem, ve kterém je objasněn smysl a cíl dotazování, slib zachování anonymity poskytnutých údajů, jasné pokyny pro vyplňování, poděkování za spolupráci apod. Pokud chce tazatel zvýšit návratnost, měl by být součástí i motivační dopis, proč dotazník vyplnit. Součástí zásilky je i obálka se známkou a zpětnou adresou.

Většina dotazníků, které jsou zasílány poštou, se obvykle vrací během dvou až tří týdnů od odeslání. Po této lhůtě je nepravděpodobné, že se vrátí další. Pokud do výzkumu chybí stále určitý počet očekávaných dotazníků, je na místě respondentům tento fakt připomenout, po této výzvě obvykle přichází ještě asi 10%.

4.5.4. Elektronické dotazování

Druhá forma, která byla využita, je způsob elektronického dotazování. Jedná se o novou techniku sběru dat, založenou na využití účastníků elektronické pošty nebo internetu vůbec. Je podobné písemnému dotazování, zde je však nesmírnou výhodou rychlost zaslání dotazníku i případné odezvy. Navíc je velmi levné a urychluje výsledné zpracování dat, protože je již v elektronické podobě.

4.6. *Určení výběrového souboru*

Určení výběrového souboru neboli vzorku, je další důležitou součástí při výzkumu. Velikost souboru znamená, kolik lidí by mělo být dotazováno a zapojit se tak do zamýšleného výzkumu. Je logické, že čím větší počet respondentů se zapojím, tím reprezentativnější jsou výsledky. Velmi důležitý je správný postup při jeho sestavování, zpravidla je však velikost výběrového souboru odvozována od celkové velikosti zkoumaného souboru. Při určování dochází ke střetávání dvou zájmů- ekonomického a výzkumného. Ty ekonomické sledují náklady a požadují vzorek co nejmenší a nejlevnější. Výzkumné naopak chtějí vzorek co největší, aby měl i největší vypovídací hodnotu. V praxi se proto setkáváme s odlišnými přístupy: slepý odhad, nákladový přístup a statistický přístup.

V tomto případě byly nejprve kontaktovány příslušné instituce napříč Českou republikou a na základě jejich zájmu o účast ve výzkumu jim byly rozeslány dotazníky. Podle počtu, který se úspěšně navrátil, byly do výzkumu zapojeny osoby ze skupiny 18-25 let. Celkově se tak na výzkumu podílelo 408 respondentů- 204 ze skupiny 60+ a 204 ze skupiny 18-25.

4.7. Sběr dat

V tomto kroku dochází ke sběru požadovaných údajů. Jedná se o velmi náročnou část, která skrývá mnoho možných problémů, které mohou vyústit ve fatální chyby, bývá tedy velmi nákladná v rámci celého procesu.

Fáze sběru dat lze rozdělit na tyto části: příprava sběru údajů, kontrola sběru údajů a kódování. Kontrola údajů probíhá po zisku dotazníků z terénu. Jejím účelem je vyřazení těch dotazníků, které neobstály už při logické kontrole. KOZEL (2006) tvrdí, že základními nástroji kontroly jsou: *„Znovu oslovení náhodně vybrané skupiny respondentů osobní návštěvou, telefonicky poštou nebo e-mailem.“*

V této práci došlo ke sběru dat zpětným doručením do poštovní schránky nebo schránky emailové.

4.8. Zpracování a analýza dat

Zpracování obsahuje dva základní faktory- kontrolu a klasifikaci údajů. Dříve, než se nashromážděná data začnou zpracovávat a analyzovat, je třeba prověřit dvě vlastnosti- validitu (přesnost) a reliabilitu (spolehlivost).

K analýze dat tvrdí KOZEL (2006): *„Abychom dokázali správně analyzovat údaje a interpretovat výsledky výpočtů a testů, nemusíme znát definice a vzorce. Mnohem důležitější je vědět, co nám ze zjištěných údajů vyplývá pro další práci.“* Možností, jak data analyzovat je poměrně dost, proto nelze stanovit vzorec pouze jeden.

4.9. Zpracování a prezentace závěrečné zprávy

Převedení výsledků analýzy do závěru a doporučení nejvhodnějších řešení zkoumaného problému představuje interpretace.

O závěrečné zprávě se zmiňuje podrobně PŘÍBOVÁ (1996): *„Do závěrečné zprávy nelze dostat více informací, než bylo terénním výzkumem získáno, proto bylo tolik péče a pozornosti věnováno přípravné fázi výzkumu, aby se na nic důležitého a podstatného nezapomnělo.“* KOZEL (2006) k tomu dodává, že prezentace závěrečné zprávy dvojího typu: písemná a ústní. Zpracování zprávy a její následná prezentace jsou závěrečnou fází celého procesu výzkumu. Cílem je pomocí získaných výsledků odpovědět na daný

problém, k jehož řešení je onen výzkum zadán. Dalším úkolem je zajímavou formou seznámit s výsledky výzkumu, přínosy a efekty, která realizace těchto výsledků může přinést.

4.10. Tvorba dotazníku

Jak již bylo zmíněno mnohokrát, v této práci byl ke sběru dat použit dotazník, proto je třeba zmínit několik zásad, kterými by se člověk měl řídit při jeho tvorbě. KOZEL (2006) na toto téma uvádí: „*Samotný význam dotazníku spočívá ve čtyřech oblastech. Získává informace od respondentů, poskytuje strukturu rozhovoru, zajišťuje standardní jednotnou matici pro zapisování údajů a za čtvrté ulehčuje zpracování údajů.*“

Dalším autorem, jenž udává pravidla, kterými by se měl tvůrce dotazníku řídit, aby přinesl hodnotné informace, je HORÁKOVÁ (1992):

- Dotazník by neměl začínat osobními a důvěrnými otázkami, jako je příjem, věk či rodinný stav respondenta,
- dotazník nesmí obsahovat předpojaté otázky, výzkumník nesmí ovlivňovat respondentovu odpověď,
- v dotazníku se nesmí objevit nejasně vymezené údaje. Otázky musí být přesně a jednoznačně formulovány,
- v dotazníku není vhodné užívat výrazy se silným citovým zabarvením,
- dotazník nesmí obsahovat vícenásobné otázky. V takových případech nevíme, na jakou část otázky respondent odpovídal.

Otázky, které jsou v dotazníku, rozdělujeme dle variant na polouzavřené, uzavřené a otevřené:

Otevřené otázky respondentovi nenabízí žádnou variantu odpovědi a nechávají mu tak zvolit odpověď dle vlastního uvážení. Takto je možné získat více informací, výsledné zpracování však bývá náročnější.

Uzavřené otázky nabízejí respondentovi již předem připravené možnosti odpovědi, které si zvolí v závislosti na tom, kolik odpovědí je možných a jaká mu připadá správná. Tyto otázky se mohou dále členit na alternativní, kdy se varianty odpovědi navzájem vylučují a respondent vybírá pouze jednu. Druhým typem jsou selektivní otázky, kdy se naopak varianty nevylučují a respondent může vybrat jednu

nebo více odpovědí. Obě skupiny se dělí ještě na normální a speciální otázky. Dle variant odpovědí je možné dělit normální alternativní otázky na bipolární (pouze dvě varianty odpovědí), s neutrální odpovědí (kromě dvou variant je připravená možnost úniku), výběrové (dáno více variant odpovědí). Ke speciálním otázkám patří dialogové, kvantifikovatelné škály a kvalitativní škály.

Polouzavřené otázky stojí mezi otevřenými a uzavřenými a spojují jejich výhodu. Pokud uijeme tento druh otázek, máme jistotu, že varianty představují všechny vyčerpávající možnosti odpovědí.

Další vlastností, kterou dotazník má, je jeho strukturovanost, k čemuž KOZEL (2006) uvádí: „*Strukturovaný dotazník má pevnou logickou strukturu, kterou musíme během rozhovoru dodržovat.*“

U tohoto typu dotazníku jsou využívány především otázky s uzavřeným počtem variant odpovědí. Výhodou je rychlost rozhovoru, jednoduché a lehce srovnatelné zaznamenání odpovědí a snadné zpracování. Mezi nevýhody patří to, že mlže dojít ke snížení informační hodnoty, protože respondent nemůže odpovědět jinak, než jak je uvedeno v dotazníku. „*Polostrukturovaný dotazník využívá také polouzavřených nebo otevřených otázek.*“ Zde může tazatel zjistit více individuálních rozdílů a respondent se může volněji vyjádřit, nevýhodou je však obtížnější zpracování.

Pořadí otázek je dalším významným faktorem při sestavování dotazníku. Pořadí musí být spojeno s logickou strukturou dotazníku, proto je důležité, aby se otázky vzájemně dopředu neovlivňovaly. Naopak je ale žádoucí, aby otázka usnadnila pochopení smyslu otázek následujících.

V dotazníku, který byl použit při tvorbě této diplomové práce, jsou využity otázky jak otevřené, tak uzavřené i polouzavřené. Důvodem bylo získat co nejrozsáhlejší a nejrozmanitější informace, protože se šetření odehrávalo ve dvou skupinách, kde jedna zastupovala současnou mladou generaci a druhá generaci v důchodovém věku. Právě kvůli druhé skupině bylo navrženo patnáct jednoduchých otázek, aby jejich vyplňování nebylo náročné, přesto ale, aby odpovědi respondentů přinesly kýžený výsledek. Bylo tedy třeba udělat kompromis mezi dotazníkem pro lidi v mladém věku a pro lidi ve věku, jak už bylo zmíněno, věku důchodového.

Než byly dotazníky rozeslány potencionálním respondentům, bylo potřeba vykonat pilotáž, což je předvýzkum, ve kterém se na malém vzorku zkoumaných osob

ověřuje správnost, srozumitelnost a vhodnost formulace otázek v plánovaném dotazníku. Pilotáže se zúčastnilo pět respondentů věku 18-25 a čtyři věku 60+, kteří potvrdili, že otázky vystihovaly podstatu výzkumu a ani zjištěné odpovědi v pilotáži neodhalily žádné nesrovnalosti ve formulaci a skladbě otázek.

5. ANALYTICKÁ ČÁST

5.1. Domovy pro seniory

Tento úsek se bude zabývat vyhodnocením výsledků, kterých bylo dosaženo při sběru dat. Bude možné zjistit, zda hypotézy, které byly stanoveny před začátkem výzkum, se potvrdí či vyvrátí. V první řadě je ovšem nutné zmínit instituce, jako poděkování, které se na výzkumu podílely a bez jejichž ochoty by tento výzkum nemohl proběhnout. Každý domov, kam byly dotazníky zaslány, jich obdržel dvacet. Celkově byl navázán kontakt s více jak padesáti domovy, ale pouze deset z nich bylo ochotno se výzkumu zúčastnit.

5.1.1. Domov pro seniory jižní Čechy, Kaplice

Kontaktní údaje:

Míru 366

382 41 Kaplice

IČ: 606 30 213

Bankovní spojení: KB 4357030227/0100

Ředitelka: Mgr. Vladimíra Holczerová, reditel@domovkaplice.cz

www.domovkaplice.cz

Webové stránky domova: „Posláním Domova pro seniory Kaplice je poskytovat podporu a pomoc seniorům a osobám se zdravotním postižením, kteří pro změny zdravotního stavu nebo nemoci potřebují komplexní péči, která jim nemůže být zajištěna v jejich domácnosti za pomoci rodiny, či terénních nebo ambulantních sociálních služeb.“

5.1.2. Dům seniorů Kdyně, p.o.

Kontaktní údaje:

Pod Korábem 669

345 06 Kdyně

IČ: 75007746

Bankovní spojení: 1013038280/5500

Ředitel: Mgr. Jakub Žákavec, MBA, jakub.zakavec@dskdyne.cz

www.dskdyne.cz

Webové stránky domova: „Naším posláním je podat pomocnou ruku těm, kteří už tímto světem sami „jít“ nemohou. Vytvořit pro ně Domov, který se nejvíce bude podobat tomu pravému. Vybudovat pro ně prostředí, ve kterém už nebudou muset podzim svého života přežívat, ale budou jej moci naplno prožívat.“

5.1.3. Domov důchodců Horní Planá

Kontaktní údaje:

Komenského 6 / 7

382 26 Horní Planá

IČ: 00665746

Bankovní spojení: 1801906544/0600

Ředitelka: Ing. Bc. Renata Březinová, brezinova@ddhplana.cz

www.ddhplana.cz

Webové stránky domova: „Poskytujeme sociální pobytové služby seniorům a osobám se zdravotním postižením především z Jihočeského kraje, kteří mají z důvodu věku a zhoršeného zdravotního stavu sníženou soběstačnost a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.“

5.1.4. Domov pro seniory Bechyně

Kontaktní údaje:

Klášteří 3

391 65 Bechyně

IČ: 75011239

Bankovní spojení: 78-1287030227/0100

Ředitelka: Mgr. Alena Sakařová, reditelka@ddbechyne.cz

www.ddbechyne.cz

Webové stránky domova:“ V našem domově poskytujeme klientům sociální pobytovou službu. Zajišťujeme jim zde prožití klidného stáří v příjemném a bezpečném prostředí. Rodinnou atmosféru navozuje nízká kapacita zařízení. Námi poskytovanou službou podporujeme běžný způsob života a udržení soběstačnosti co nejdéle. Prioritou domova je poskytovat služby podle individuálních potřeb klientů odborným a empatickým týmem.“

5.1.5. Domov pro seniory Telč

Kontaktní údaje:

Špitální ul. 46

588 56 Telč

Ředitel: Ing. Miloš Roudenský, reditel@ddtelc.ctn.cz

<http://www.domovproseniorytelc.cz/>

Webové stránky domova:“ Domov pro seniory se nachází v nejstarší části Telče zvané Staré Město. Je stranou dopravního ruchu a nabízí možnost procházek po břehu blízkého Staroměstského rybníka. Nedaleké historické náměstí s řadou úpravných měšťanských domů a telčský zámek vybízí k výletům za poznáním a historií.“

5.1.6. Domov důchodců Meziboří

Kontaktní údaje:

Okružní 104

435 13 Meziboří

Ředitelka: Helena Tichá, ticha.h@ddmezibori.cz

www.ddmezibori.cz

Webové stránky domova: „Služby sociální péče jsou poskytovány v zařízení Domova důchodců. Domov je v provozu od 1. června 1993. Objekt se nachází v centru města Meziboří, v klidové části obklopené zelení, v příznivých klimatických podmínkách. Život v tomto zařízení je nedílnou součástí života ve městě. Potřebná veřejná zařízení a instituce jsou dosažitelná veřejnou autobusovou dopravou i pěšky.“

5.1.7. Domov pro seniory Sloupnice

Kontaktní údaje:

Horní Sloupnice 258

565 53 Sloupnice

Ředitel: Miroslav Šteyer, reditel@ddssloupnice.cz

www.ddssloupnice.cz

Webové stránky domova: „DpS Sloupnice se nachází uprostřed obce Sloupnice, která je dlouhá asi 7 km. Obec se nachází 5 km severně od Litomyšle. DpS je umístěn v budově bývalého kláštera. Sociální služba je poskytována formou celoročního pobytu. Domov pro seniory Sloupnice má kapacitu 107 lůžek. Služby jsou poskytovány ženám i mužům.“

5.1.8. Domov pro seniory Vysoké Mýto

Kontaktní údaje:

Žižkova 913

566 01 Vysoké Mýto

IČ: 28117557

Ředitelka: Ing. Irena Lavická, irena.lavicka@vm.ledax.cz

www.vysokemyto.ledax.cz

Webové stránky domova: „Posláním Domova pro seniory Ledax Vysoké Mýto o.p.s. je odborně poskytovat pomoc, podporu a péči lidem se sníženou soběstačností zejména z důvodu věku, vytvořit jim důstojné prostředí s důrazem na individuální potřeby, kvalitu a úctu.“

5.1.9. Domov pro seniory Moravská Třebová

Kontaktní informace:

Svitavská 8

571 01 Moravská Třebová

Ředitel: Ing. Emil Maléř, maler@mtrebova-city.cz

www.ddmt.cz

Webové stránky domova: „Domov pro seniory poskytuje sociální služby občanům, kteří vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu nemohou dlouhodobě zajišťovat své životní potřeby ve vlastním prostředí, včetně občanů, kteří potřebují trvalou péči na ošetrovatelském oddělení.“

5.1.10. Domov seniorů Pohodlí

Kontaktní informace:

Nová Ves – Pohodlí 96

570 01 Litomyšl

Ředitelka: Hofrychtrová Zora, p.hofrychtr1@seznam.cz

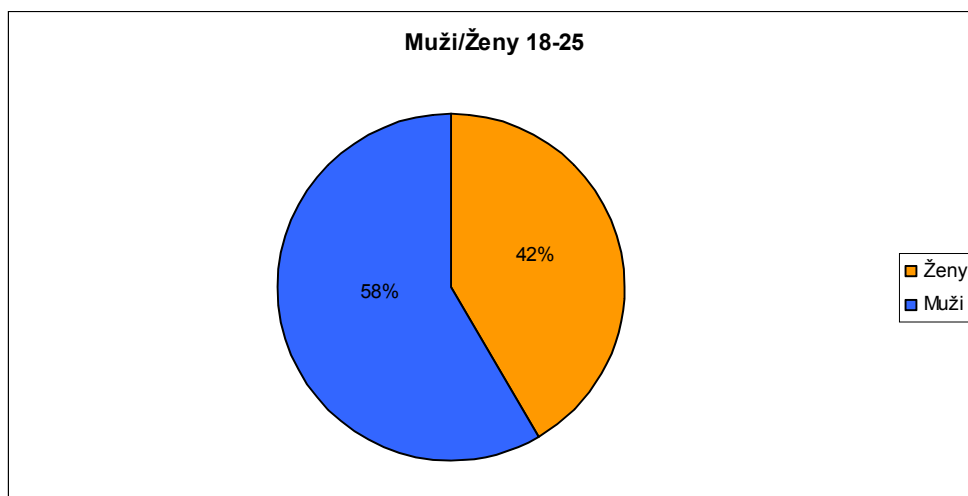
www.domovsenioru-pohodli.cz

Webové stránky domova: “Najdete asi 6 km od Litomyšle, směrem k Poličce, v obležení krásné přírody. Celý areál je oplocen a vybízí například k procházení se v přírodě nebo posezení na zahradě u grilu.“

5.2. *Prezentace výsledků*

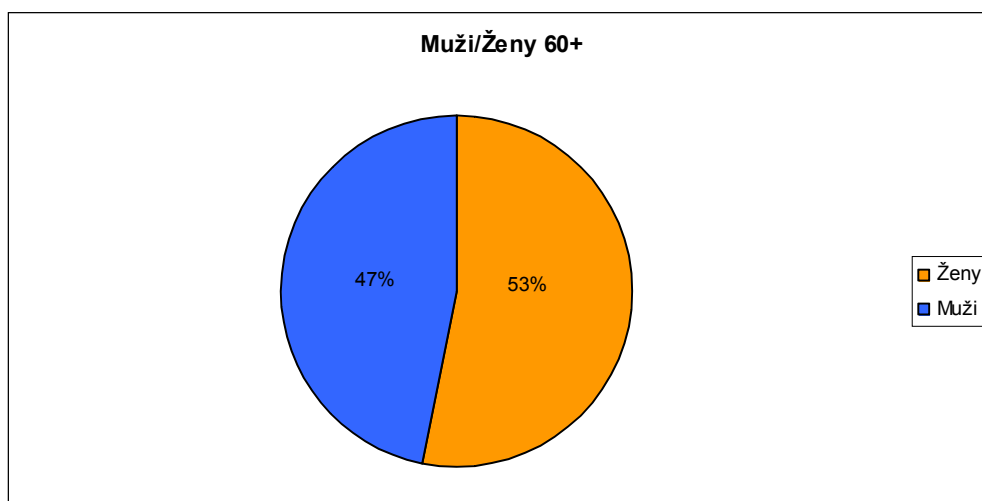
Jak bylo uvedeno, dotazník obsahoval průvodní text s úkolem a cílem šetření a dále patnáct otázek se zaměřením získat co nejhodnotnější informace z co nejširší oblasti. Důvodem nižšího počtu otázek a jejich obsahu byl pokročilý věk jedné ze zkoumaných skupin.

5.2.1. Pohlaví

Graf č.1: Procentuální vyjádření zastoupení mužů a žen věku 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.2: Procentuální vyjádření zastoupení mužů a žen věku 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

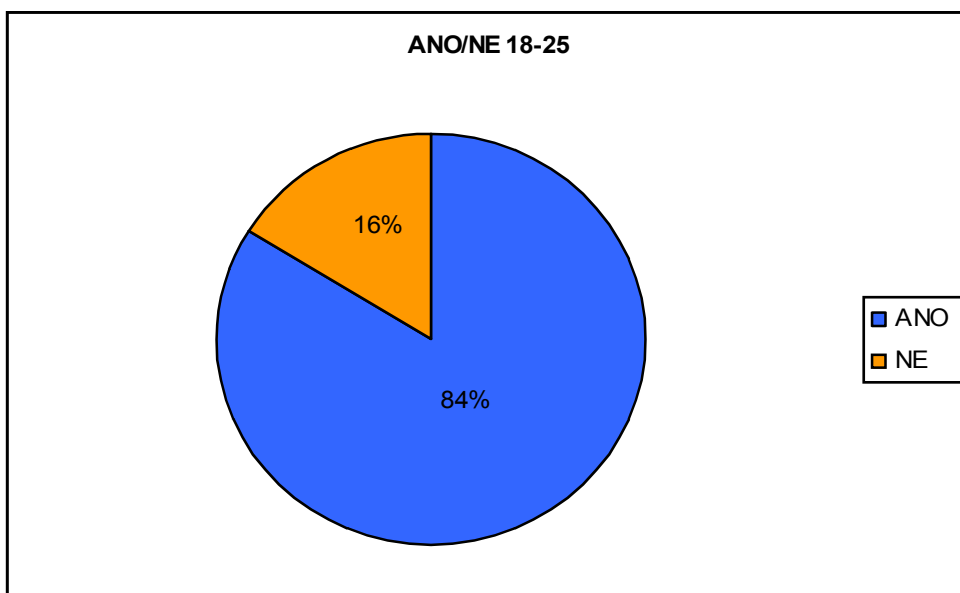
Již bylo uvedeno, do výzkumu se zapojilo celkově 408 respondentů, 204 z každé skupiny. Grafy č.1 a č.2 znázorňují zastoupení obou pohlaví. Ve skupině 60+ převažovaly ženy, což se dle očekávání nepatrně promítlo při určitých odpovědích do výsledků. Poměr zde byl 108 žen a 96 mužů. U mladé generace bylo větší zastoupení mužů, kterých bylo 119, oproti tomu bylo 85 žen. Celkově tedy odpovídalo 215 mužů a 193 žen. Dá se říci, že zastoupení obou pohlaví bylo téměř vyrovnané, což bylo pro celý výzkum žádoucí.

5.2.2. Věk

Druhá otázka byla směřována na věk respondentů. Důležitá byla zejména u skupiny 60+ , kdy nebyla stanovena žádná horní hranice pro účast na projektu. Průměrný věk skupiny 18-25 dosáhl 21,5 let, tedy přesně uprostřed věkového omezení. Průměr u skupiny druhé byl o poznání vyšší než šedesát let a to dokonce o let sedmnáct, dosáhl čísla 77,6 let. Nejstarším respondentům bylo shodně 90 let a uvědomíme-li si, že rok jejich narození je 1921 či 1922 (výzkum prováděn v roce 2012), zatímco rok narození nejmladšího respondenta je 1993 či 1994, jedná se o propastný rozdíl sedmdesáti dvou let. Proto bylo velmi zajímavé, snad i přínosné, sledování odpovědí a jejich vyhodnocování, porovnávat názory dvou generací, které převážně žili ve dvou různých režimech.

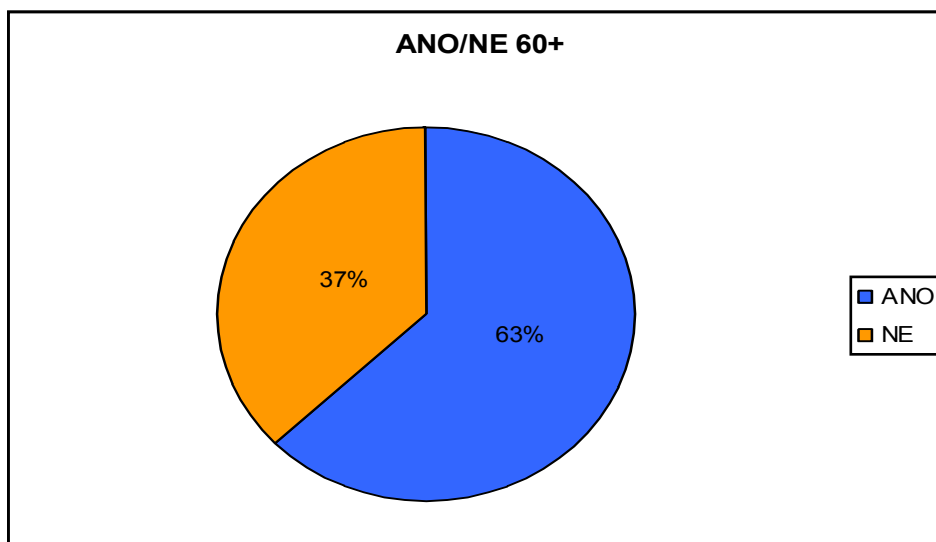
5.2.3. Věnování se sportu

Otázka číslo tři se zaměřovala na sportovní současnost populace 18-25 a s ohledem na vysoký věk populace druhé, kde se nepředpokládalo, že se stále aktivně věnuje sportu, na její sportovní minulost. Otázka pro ni byla položena, aby respondenti uvedli, pokud se rozpomenou, zda se sportu věnovali v minulosti právě v období života mezi jejich osmnáctým a pětadvacátým rokem. Pro obě skupiny pak bylo společné, aby uvedly konkrétní sport či sporty, pakliže se nějakému věnují nebo věnovaly.

Graf č.3: Věnujete se sportu?

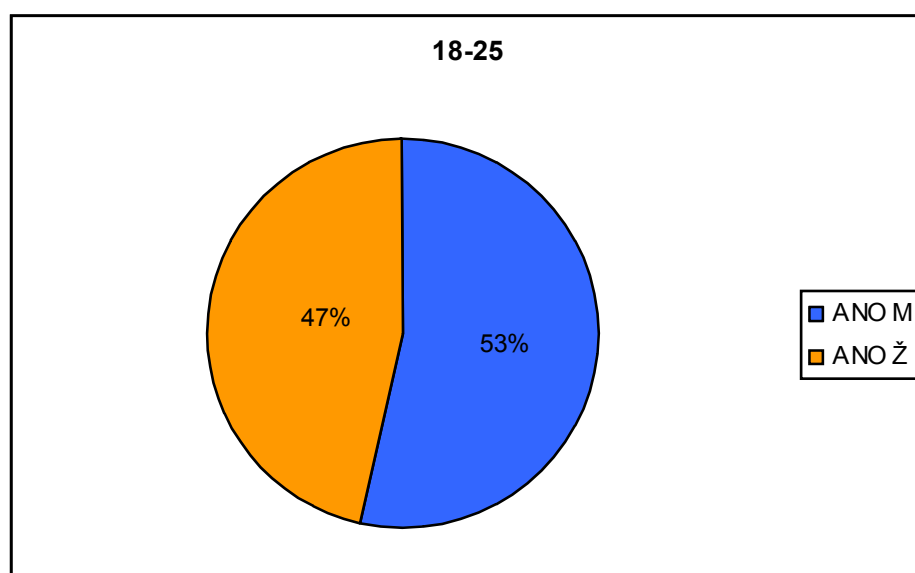
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.4: Věnoval/a jste se sportu?

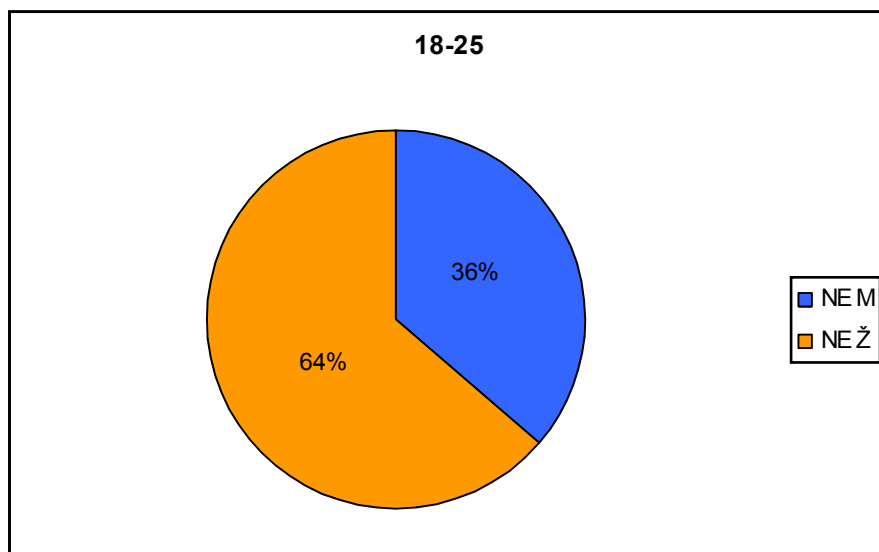
Zdroj: Vlastní zpracování

Grafy č. 3 a 4 ukazují v procentech, jak respondenti odpovídali. V první skupině se pro ANO vyslovilo 171 lidí, zatímco 33 uvedlo, že nesportují. V druhé skupině uvedlo 128 lidí, že v mládí sportovalo a 76, že nikoliv. Na těchto grafech je patrné, jakým směrem se společnost za několik desítek let posunula, což potvrzují následující grafy:

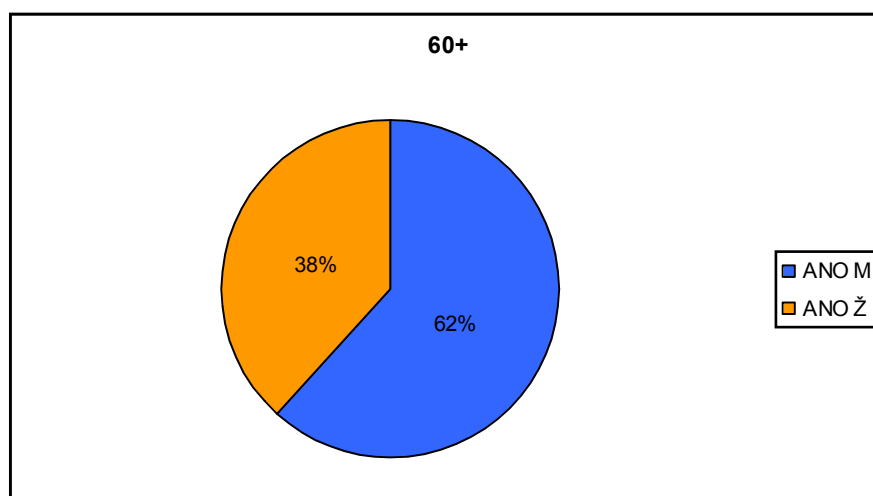
Graf č.5: Procentuální vyjádření odpovědí ANO u jednotlivých pohlaví skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

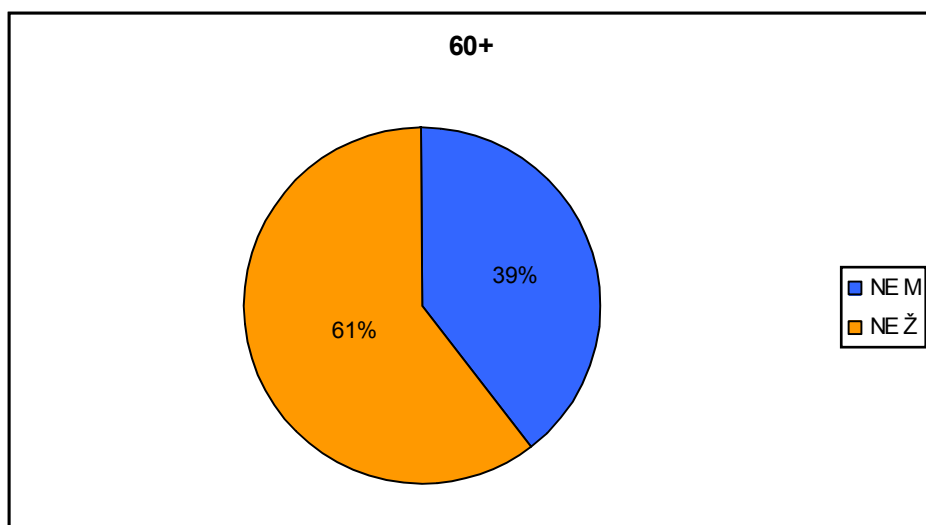
Graf č.6: Procentuální vyjádření odpovědí NE u jednotlivých pohlaví skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.7: Procentuální vyjádření odpovědí ANO u jednotlivých pohlaví skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

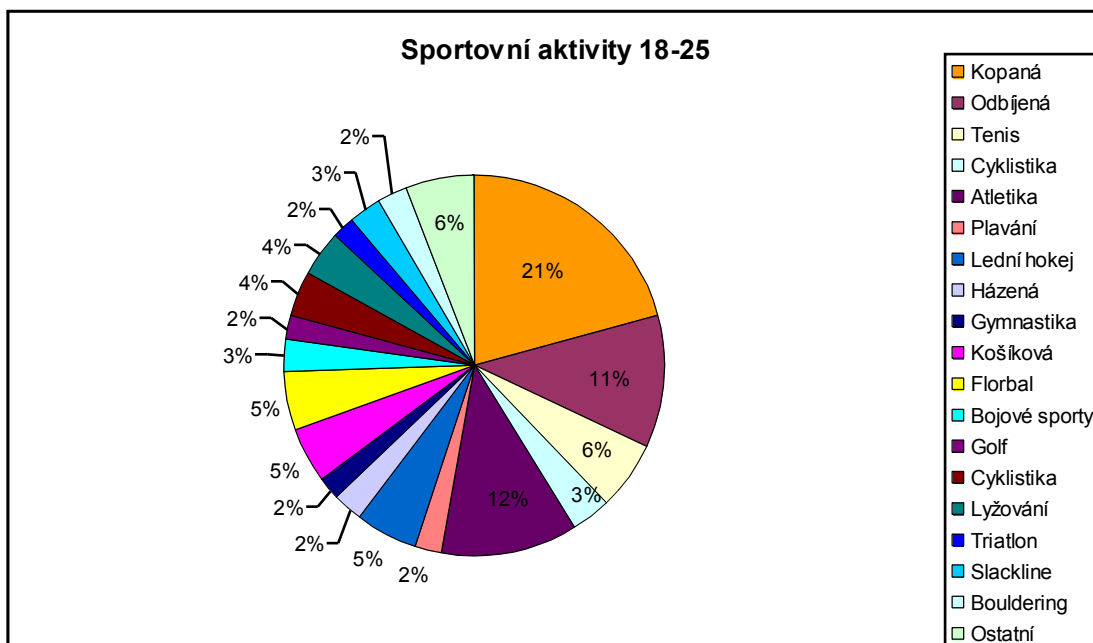

Graf č.8: Procentuální vyjádření odpovědí NE u jednotlivých pohlaví skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

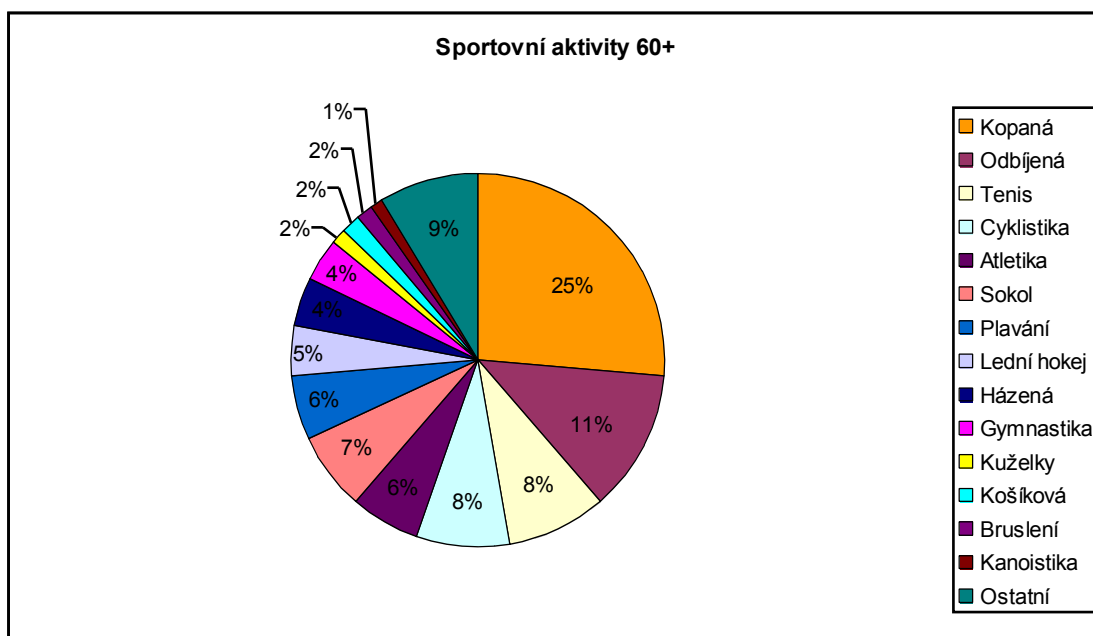
V obou případech lze konstatovat, že muži sportují obecně více, než ženy. Zajímavostí je, že u skupiny 18-25 sportuje přibližně stejné množství mužů i žen. Ve skupině 60+ mají vyšší procento muži. Došlo tím k potvrzení první stanovené hypotézy. Lze spekulovat i o tom, že věk 18-25 byl v minulosti věkem, kdy docházelo k zakládání rodin a pro ženu tak bylo její místo doma u dětí, místo toho, aby mohla provozovat jakoukoliv sportovní činnost- pokud za ni nepovažujeme porod a následnou několikaletou péči. Četnost odpovědí NE byla u obou skupin podobná, opět se ukázalo, že z pohlaví jsou to spíše ženy, které nesportují.

Další graf se týká respondentů, kteří uvedli sport, kterému se věnovali. Možností bylo napsat i více aktivit.

Graf č.9: Sportovní aktivity skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

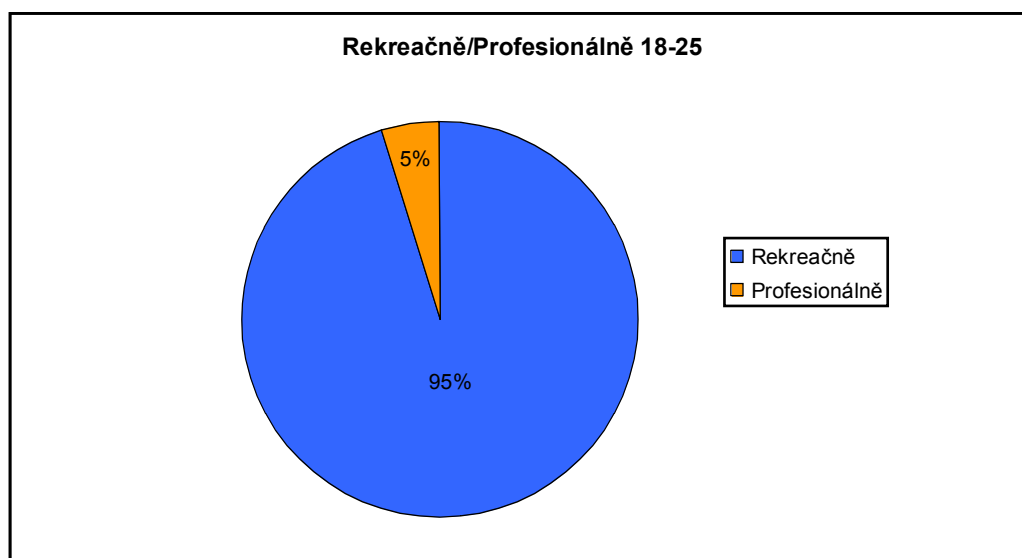

Graf č.10: Sportovní aktivity skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

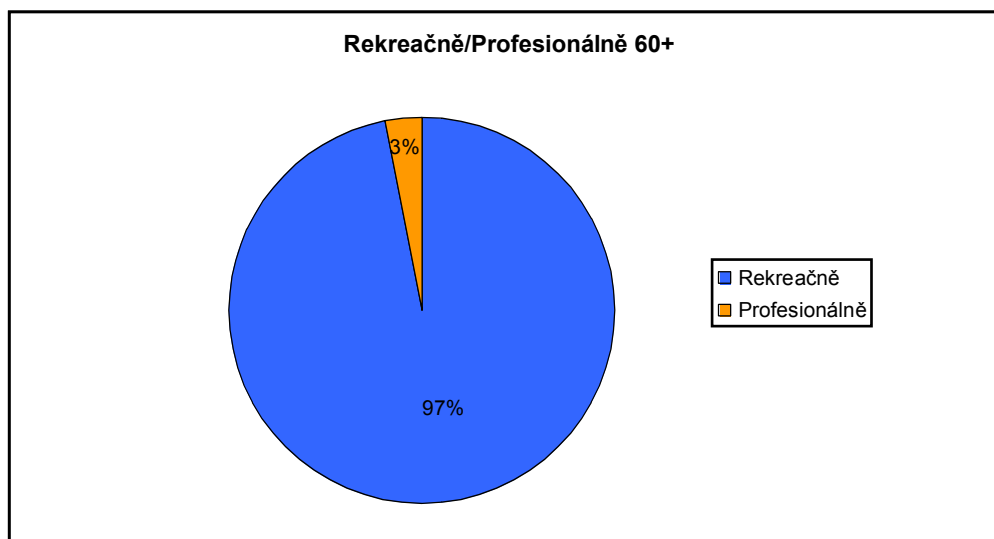
Sportu, kterému se respondenti nejvíce věnovali, je shodně fotbal. Tím se jenom potvrdil trend fotbalu, který u nás má. Na druhém místě se opět shodně objevila odbíjená. Lze usuzovat, že fotbal uvedli muži a odbíjenou ženy. Je tedy patrné, jaké sporty byly oblíbené v minulosti a jaké nyní. U první skupiny se do grafu dostaly i poměrně nové sporty, jako je bouldering a slackline, který zažívá v poslední době velký boom. V druhé skupině se pro změnu objevily sporty, které v současné době nejsou tak populární jako v minulosti. Byly to kuželky a Sokol, který je v této práci brán také jako sportovní aktivita. Do skupiny ostatní byly zařazeny sporty, které uvedli maximálně tři respondenti.

5.2.4. Věnujete se sportu rekreačně nebo profesionálně?

Graf č.11: Úroveň sportovní činnosti 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

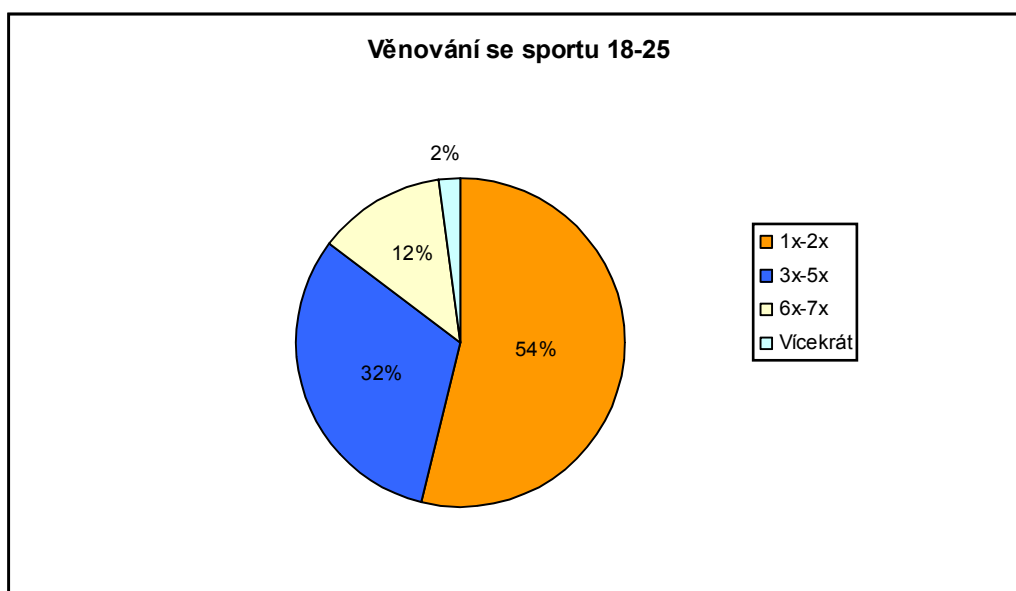

Graf č.12: Úroveň sportovní činnosti 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

U obou skupin nebyl téměř nikdo, z řad sportovců, kdo by se sportu věnoval vrcholově. V první skupině bylo vrcholových sportovců osm, v druhé pouze čtyři. Jednalo se především o atletiku, kopanou a cyklistiku. Zbytek respondentů se sportu věnoval nebo věnuje pouze rekreačně.

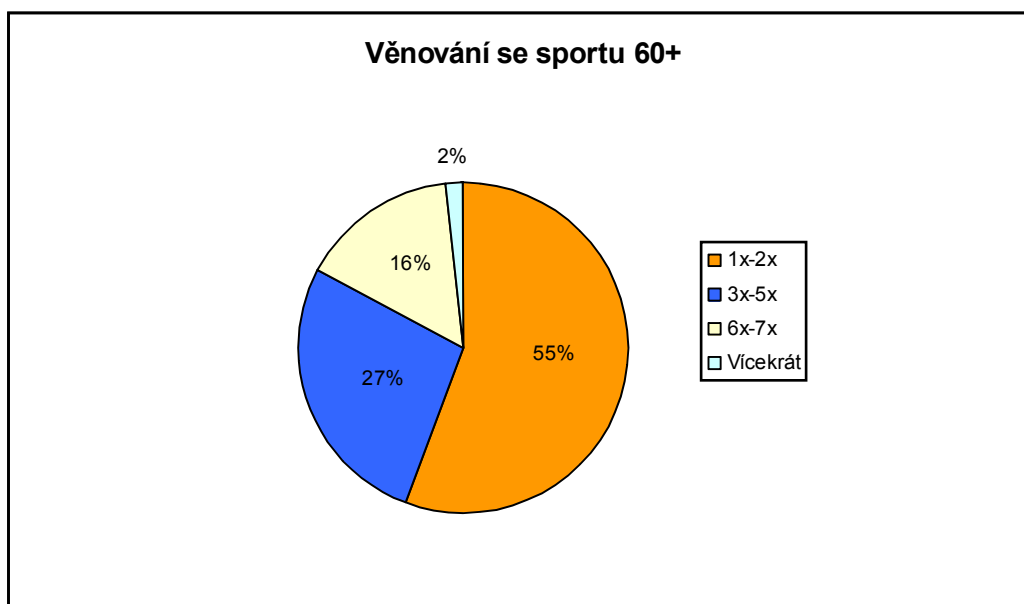
5.2.5. Sportu se věnujete...týdně?

Graf č.13: Věnování se sportu u skupiny 18-25

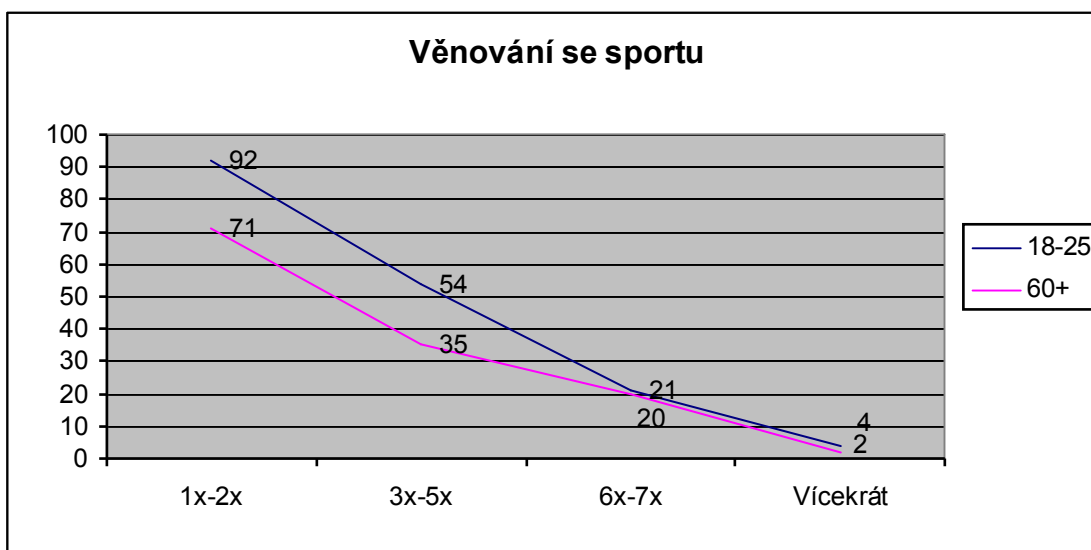
Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.14: Věnování se sportu u skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka se snažila zjistit, s jakou pravidelností respondenti, kteří uvedli, že sportují nebo sportovali, tuto činnost provozují či provozovali. Jak je patrné z grafu, nejčastější odpovědí u obou skupin byla odpověď a), tedy provozování nějaké formy sportu jedenkrát až dvakrát týdně. U skupiny 18-25 tuto odpověď uvedlo devadesát dva respondentů, ve skupině 60+ potom sedmdesát jedna respondentů. Dále se jednalo o sestupný trend, který je možné vidět níže na grafu číslo patnáct.

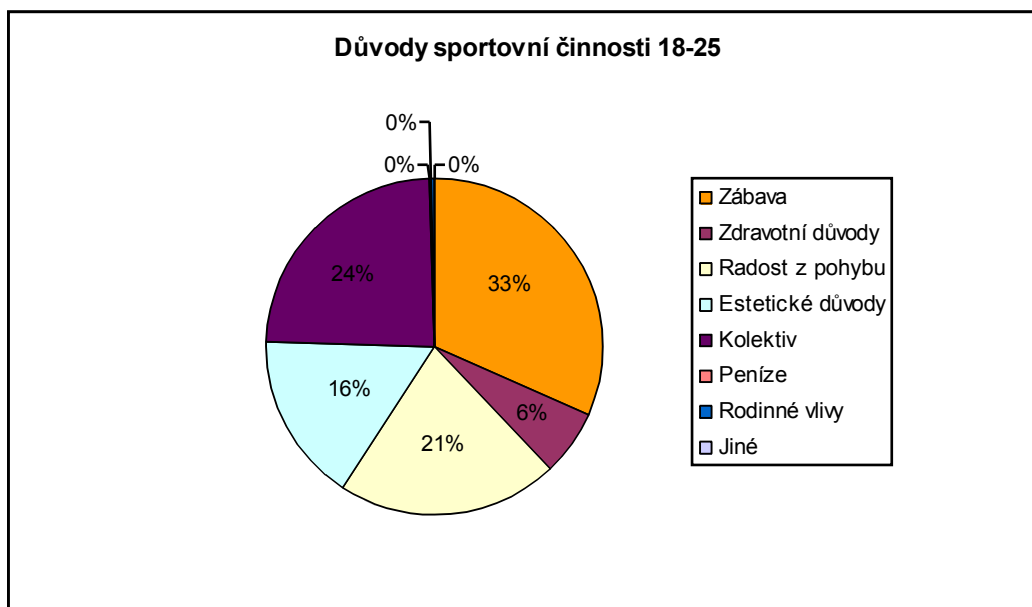

Graf č.15: Věnování se sportu

Zdroj: Vlastní zpracování

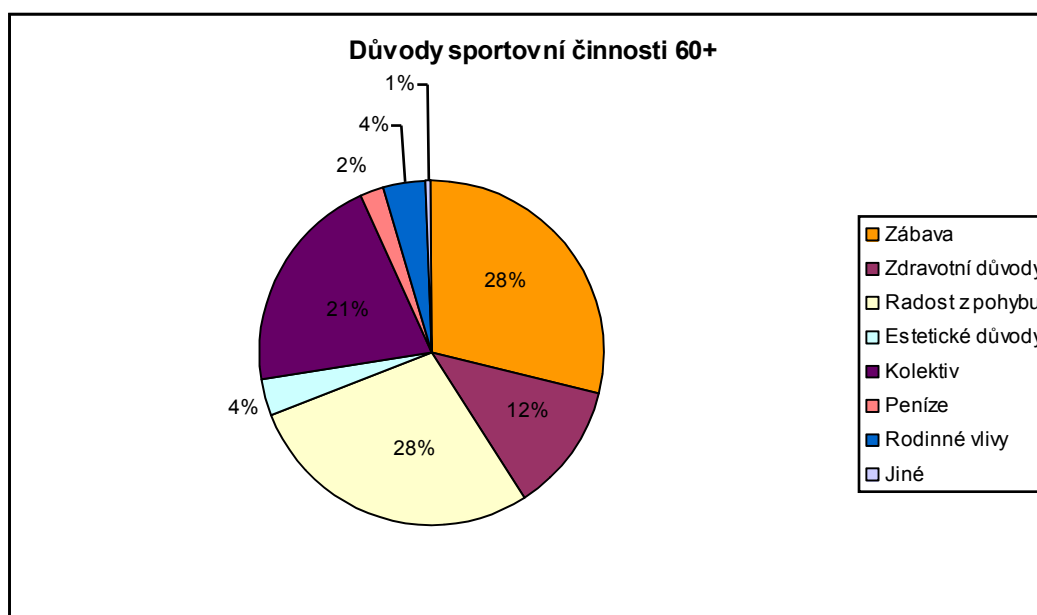
5.2.6. Důvody sportovní činnosti

U této otázky bylo možné vybrat z těchto odpovědí: zábava, zdravotní důvody, radost z pohybu, estetické důvody, kolektiv, peníze, rodinné vlivy a jiné. Respondent mohl uvést více odpovědí. Pod otázkou byla vložena poznámka, která jednotlivé odpovědi vysvětlovala, aby bylo respondentům vše jasné. Poznámka vypadala následovně: zábava- činnost, kterou dělám rád; zdravotní důvody- prospívá mému zdraví; radost z pohybu- baví mě, že něco dělám ve volném čase; estetické důvody- vypadám pak lépe; kolektiv- trávení času s přáteli; peníze- dostávám za to peníze; rodinné vlivy- rodiče sportovci atp.

Graf č.16- Důvody provozování sportovní činnosti u skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.17- Důvody provozování sportovní činnosti u skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Obě skupiny nejčastěji uváděly, že sport provozují kvůli zábavě a potom z důvodu radosti z pohybu a kolektivu. Četnost další odpovědí uvádějí tabulky níže.

Zábava	91
Zdravotní důvody	37
Radost z pohybu	88
Estetické důvody	12
Kolektiv	65
Peníze	7
Rodinné vlivy	12
Jiné	2

Tab.č.3: Skupina 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

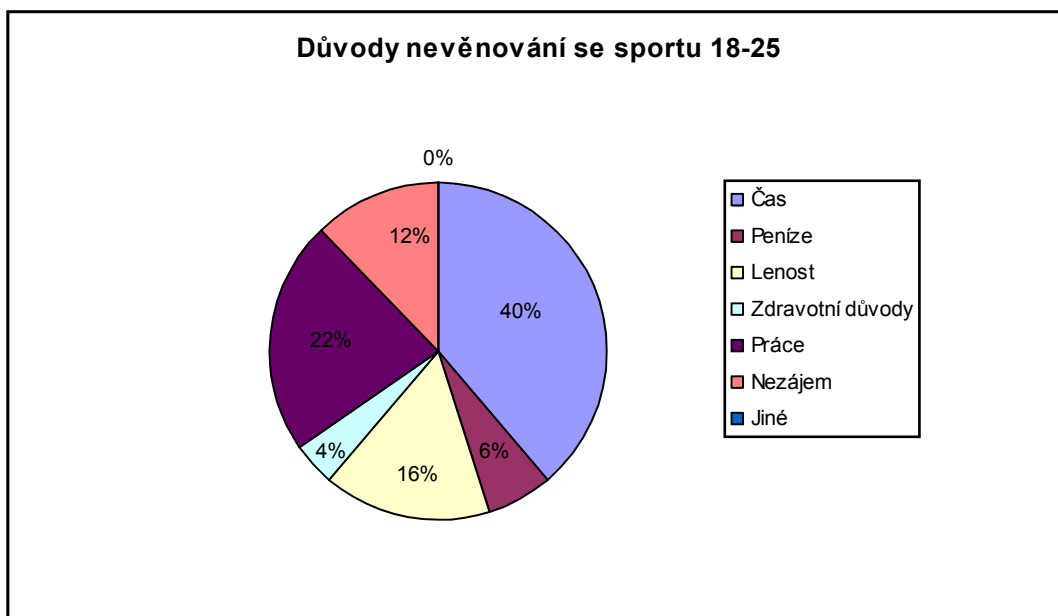
Zábava	101
Zdravotní důvody	20
Radost z pohybu	67
Estetické důvody	52
Kolektiv	76
Peníze	1
Rodinné vlivy	1
Jiné	0

Tab.č.4: Skupina 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

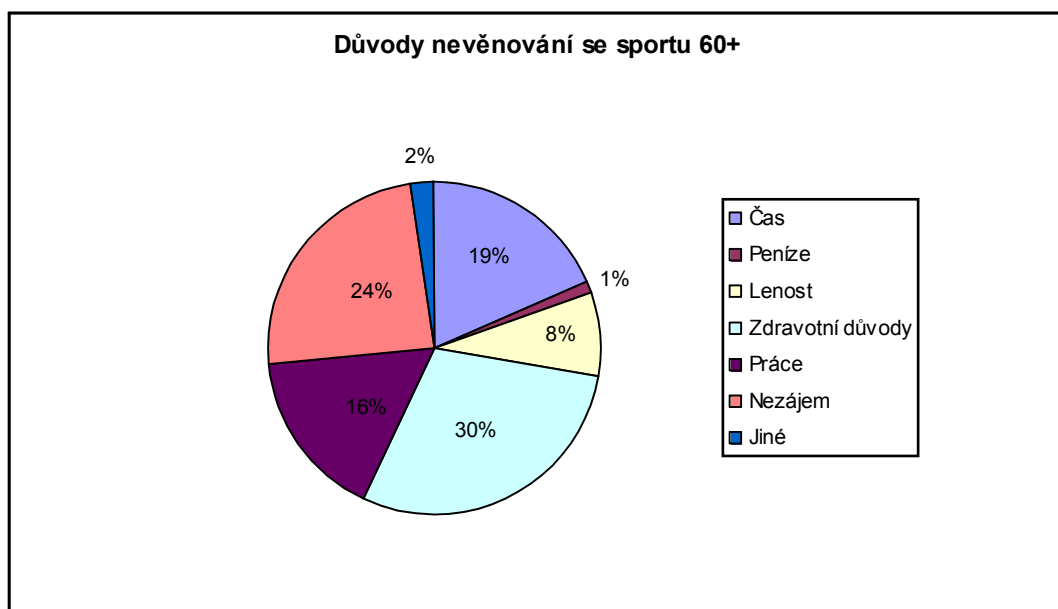
5.2.7. Důvod(y), proč nesportujete?

Tato otázka se týkala respondentů, kteří u otázky číslo tři uvedli, že sport neprovozují nebo neprovozovali. Bylo možné vybrat více odpovědí, které byly: čas, peníze, lenost, zdravotní důvody, práce, rodinné vlivy, nezájem, jiné. I zde byla uvedena poznámka, která jednotlivé odpovědi objasňovala a to takto: čas- nedostatek času; peníze- nedostatek financí; lenost- jsem líný(á); zdravotní důvody- nejsem zdravotně způsobilý; práce- vyčerpání z práce; rodinné vlivy- ovlivnění rodiči; nezájem- sport mě nebaví.

Graf č.18- Důvody nevěnování se sportu u skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.19- Důvody nevěnování se sportu u skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako nejčastější důvod byl uveden čas u skupiny 18-25 a zdravotní důvody u skupiny 60+. Podrobnější náhled zobrazují dvě následující tabulky. Za zmínku stojí, že ve druhém vzorku uvedly dvě ženy důvod jiné. První napsala, že měli doma velké

hospodářství, kde musela vypomáhat a druhá, že bydlela na malé vesnici, kde byla špatná dopravní dostupnost.

Čas	19
Peníze	3
Lenost	8
Zdravotní důvody	2
Práce	11
Nezájem	6
Jiné	0

Tab.č.5: Skupina 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Čas	16
Peníze	1
Lenost	7
Zdravotní důvody	25
Práce	14
Nezájem	21
Jiné	2

Tab.č.6: Skupina 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2.8. a 5.2.9. Seřadte následující sporty podle popularity u české veřejnosti a v otázce číslo devět podle Vašich osobních preferencí

Respondenti měli z nabízených sportů přiřadit ke každému číslo od jedné do devíti, kde jedna znamenalo nejvíce oblíbený a devět nejméně oblíbený. V otázce číslo osm se jednalo o seřazení tak, jak se respondent domníval, že je sport oblíben u české veřejnosti. U otázky následující řadili sporty podle své oblíbenosti. Tato skladba sportů byla vybrána záměrně tak, aby byly patrné rozdíly v názorech obou skupin. Výsledky byly získány aritmetickým průměrem ze všech čísel u daného sportu a jsou následující:

	Veřejnost	Subjektivní		Veřejnost	Osobní pref.
Lední hokej	2,26	3,16	1	Kopaná	Kopaná
Florbal	7,43	4,23	2	Lední hokej	Atletika
Atletika	4,62	2,45	3	Tenis	Lední hokej
Tenis	3,98	5,61	4	Motosport	Florbal
Kopaná	2,11	2,02	5	Atletika	Lyžování
Motosport	4,54	8,22	6	Cyklistika	Tenis
Lyžování	6,01	4,83	7	Lyžování	Cyklistika
Cyklistika	5,09	6,13	8	Florbal	Poker
Poker	8,31	7,76	9	Poker	Motosport

Tab.č.7: Skupina 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

	Veřejnost	Subjektivní		Veřejnost	Osobní pref.
Lední hokej	2,03	2,11	1	Lední hokej	Lední hokej
Florbal	7,32	7,13	2	Kopaná	Kopaná
Atletika	4,39	3,84	3	Tenis	Atletika
Tenis	4,26	4,21	4	Atletika	Tenis
Kopaná	2,26	2,39	5	Lyžování	Lyžování
Motosport	6,34	5,89	6	Cyklistika	Cyklistika
Lyžování	4,53	4,95	7	Motosport	Motosport
Cyklistika	5,26	5,65	8	Florbal	Florbal
Poker	8,55	8,76	9	Poker	Poker

Tab.č.8: Skupina 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

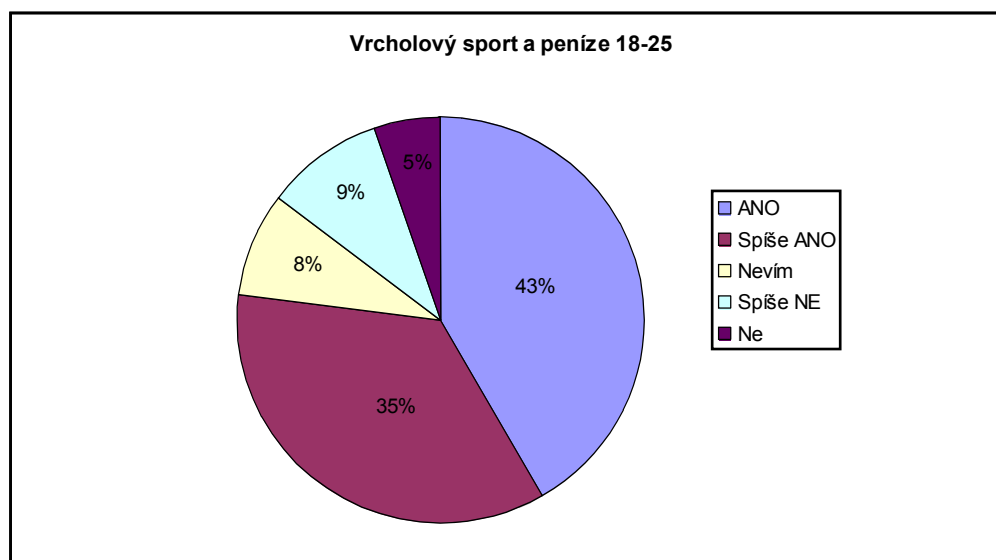
U skupiny 60+ není rozdílnost v názorech takřka žádná, je tedy patrné, že většina respondentů uvedla u obou otázek stejné pořadí. Jedinou změnou je, že senioři osobně preferují atletiku před tenisem, ale myslí si, že zbytek Čechů mu před ní dává

přednost. Několik respondentů do dotazníku vepsalo, že neví, co to florbal je, a jak se hraje, přesto ho zařadili výše než poker.

U skupiny mladších dotazovaných jsou rozdíly patrné výrazněji, kdy pouze kopaná obsadila shodnou příčku, a to první. Největší rozdíl je u florbalu, který je zařazen podle domnělé popularity na osmém místě, ale podle osobních preferencí na místě čtvrtém a u motosportu, který by měl být v oblibě u veřejnosti na čtvrtém místě, ale v osobní oblibě obsadil až poslední pozici a to dokonce i za pokerem, který je v současnosti velmi oblíbený.

5.2.10. Myslíte si, že je současný vrcholový sport především o penězích?

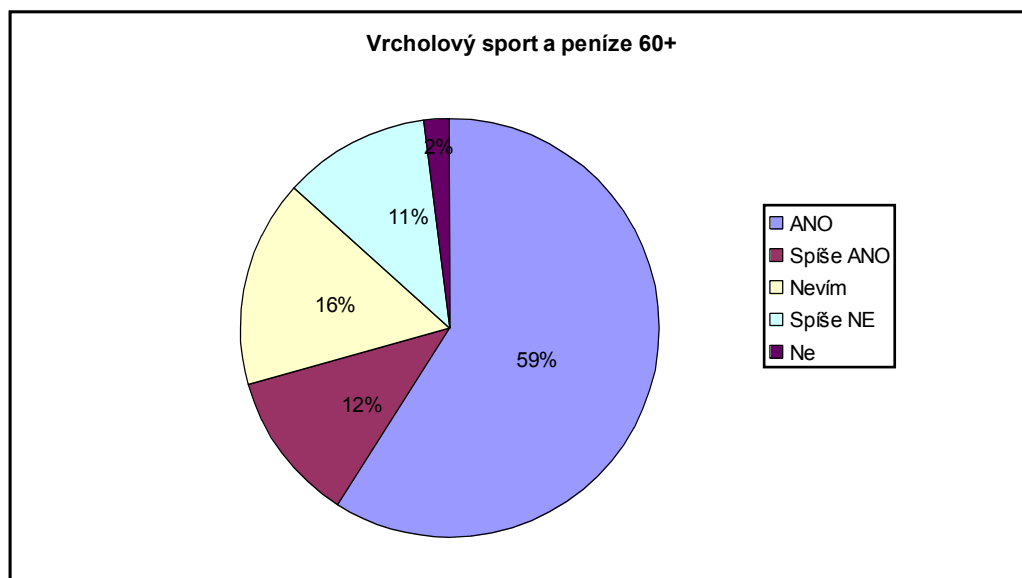
Ač se zdá, že tato otázka postrádá účel, opak je pravdou. Autorovi zde šlo, stejně jako v celém výzkumu, o střet názorů dvou generací, kde jedna z nich žila v době, kdy vládl spíše amatérský sport, který byl provozován pro jeho podstatu samotnou, kdežto mladá generace zná spíše pouze vrcholový sport jako továrnu na peníze, kde hráč již není brán jako člověk, ale jako sportovní produkt a je s ním tak zacházeno. Na výběr bylo z těchto odpovědí: Ano, spíše ano, nevím, spíše ne, ne.

Graf č.20: Náзор na vrcholový sport a peníze skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.21: Názor na vrcholový sport a peníze skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

ANO	85
Spíše ANO	72
Nevím	17
Spíše NE	19
Ne	11

Tab.č.9: Četnost odpovědí skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

ANO	120
Spíše ANO	36
Nevím	33
Spíše NE	11
Ne	4

Tab.č.10: Četnost odpovědí skupiny 60+

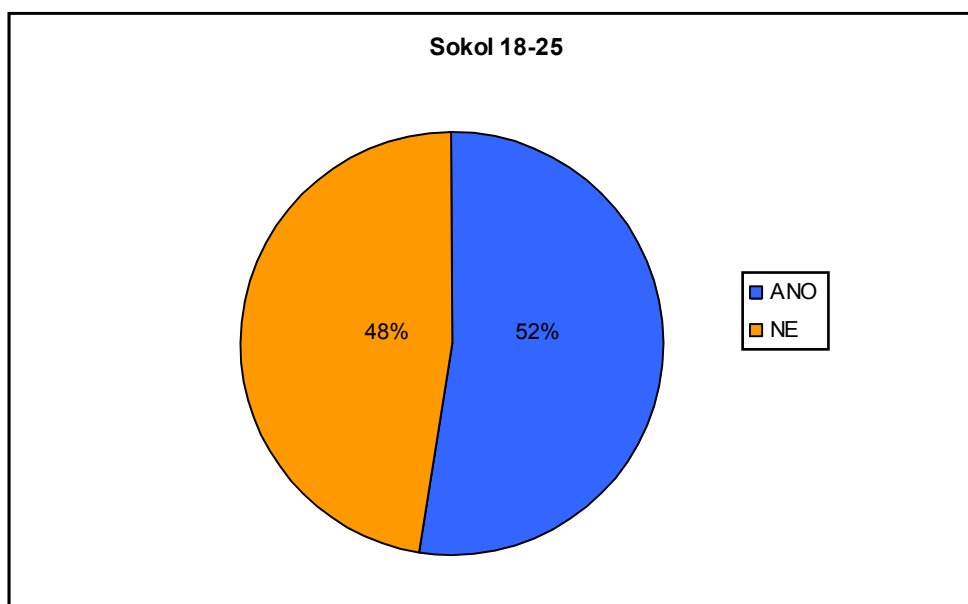
Zdroj: Vlastní zpracování

U obou skupin převládá shodný názor, že současný vrcholový sport o penězích je a to téměř shodně. Čím se ale tyto názory liší je, že občané zastupující mladou generaci více hájí to, že o penězích není, což si myslí třicet jedinců, kdežto u druhé

skupiny pouze polovina, tedy patnáct. Závěrem k této otázce se dá říci, že současný pohled české populace na profesionální sport je takový, že peníze v něm hrají významnou roli.

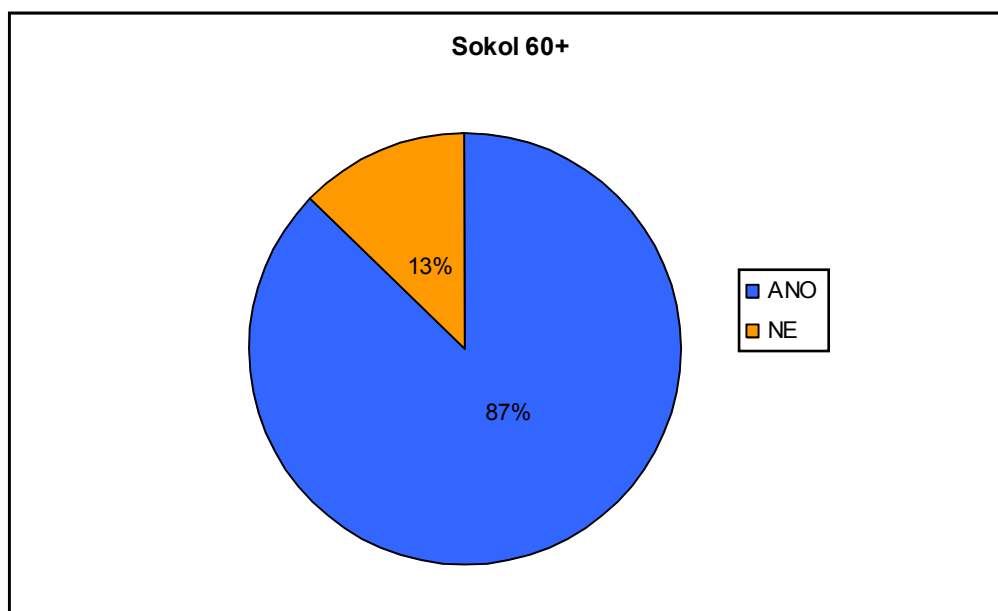
5.2.11. Víte něco o společenském hnutí SOKOL (Česká obec sokolská)?

Otázka, která nemohla ve výzkumu chybět, se týká společenského hnutí Sokol. Informace o jeho historii lze najít v první části této diplomové práce. Sokol se stal nedílnou součástí československé historie, o tom není pochyb, nabízela se tedy otázka, zda má o něm povědomí i mladá česká veřejnost, protože je evidentní, že dávnou slávu této organizace se nepodařilo navrátit.

Graf č.22: Sokol 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

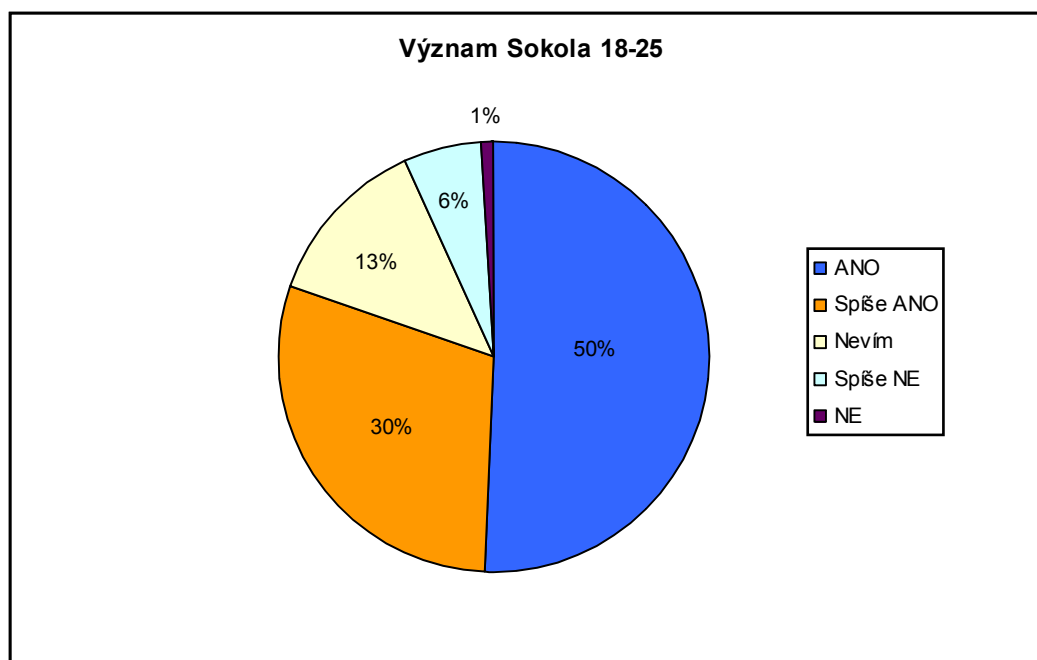
Graf č.23: Sokol 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

Na základě sesbíraných dat a jejich vyhodnocení se potvrdil předpoklad, viz grafy č.22 a č.23, že Sokol není již tak atraktivní, mladá generace dává přednost jiným formám využití svého volného času a tím postupně dochází k úpadku zájmu veřejnosti. Jinak si nelze vysvětlit takové rozdíly, kdy téměř polovina z dotazovaných ve skupině 18-25 o spolku Sokol neví nic nebo nic převratného, kdežto u skupiny druhé je to pouze zanedbatelných třináct procent a téměř devadesát procent má Sokola v patrnosti. Zda je toto dobré či špatné zjištění, to je otázka pro pověřené osoby.

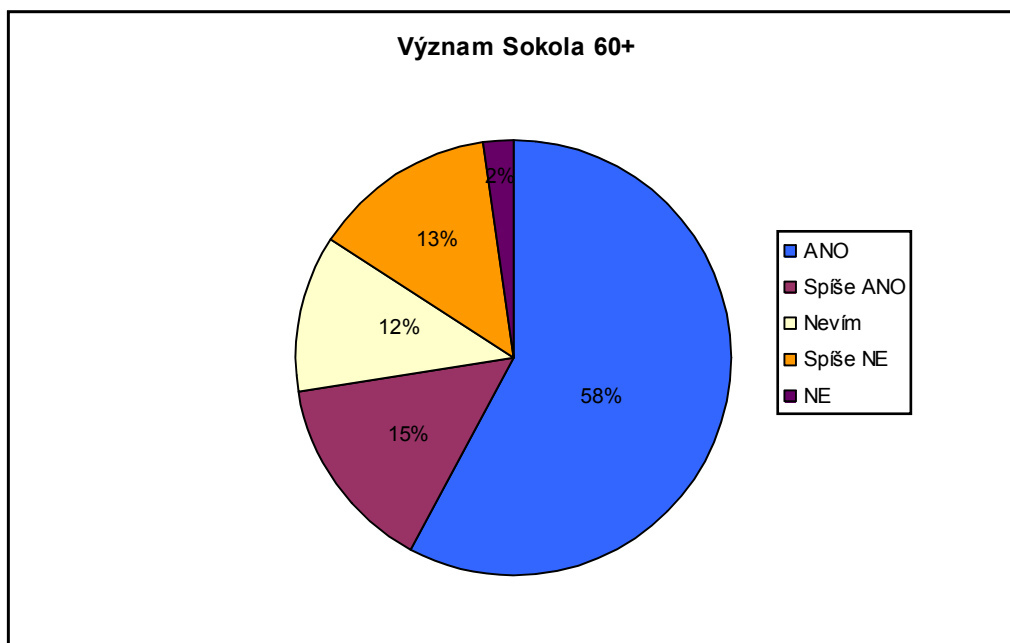
5.2.12. Ovlivnil podle Vás Sokol český či zahraniční sport?

Otázku číslo dvanáct vyplňovali dotazovaní, kteří u předešlé otázky odpověděli ano. Jak již bylo uvedeno výše, i v první části diplomové práce, přínos Sokola pro československý, český i zahraniční sport je nezpochybnitelný. Přesto ne všichni, kteří o Sokolu něco vědí, musí mít tento názor.

Graf č.24: Význam Sokola pro skupinu 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

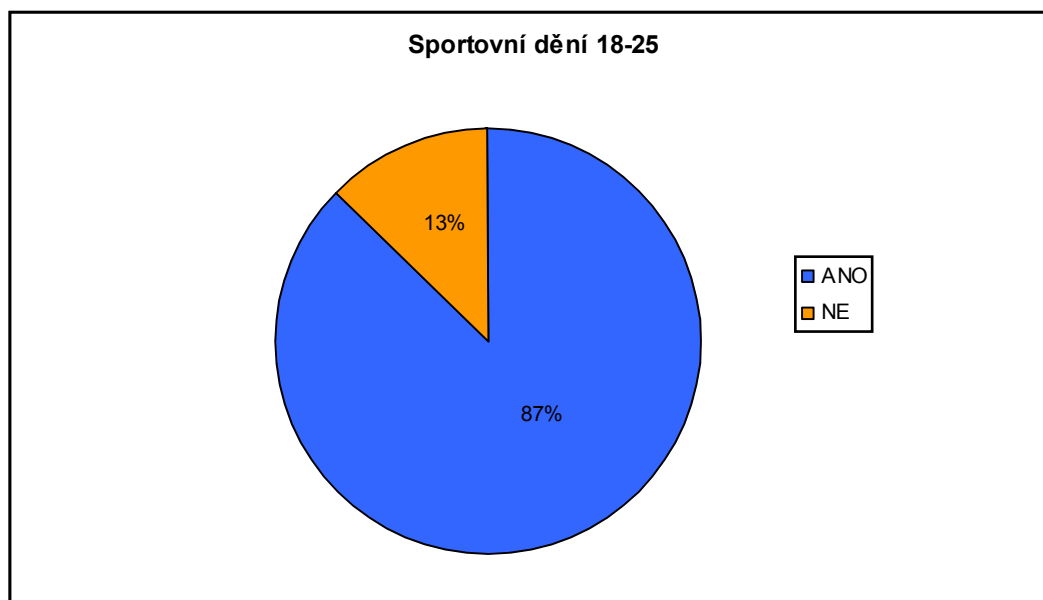

Graf č.25: Význam Sokola pro skupinu 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

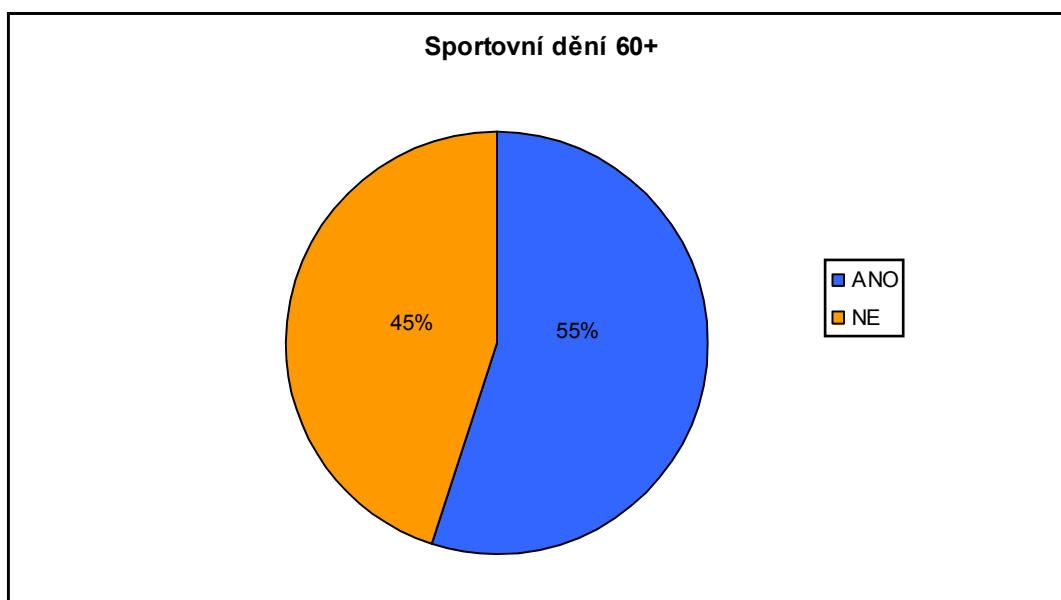
Zde došlo k překvapivému výsledku, bereme-li odpovědi ano a spíše ano, kdy si více respondentů ze skupiny zastupující mladou generaci myslí, že Sokol ovlivnil český či zahraniční sport. Dokonce u skupiny 60+ zastává patnáct procent názor, že Sokol neovlivnil či spíše neovlivnil český či zahraniční sport. Nad těmito výsledky se dá pouze polemizovat, co je jejich příčinou. Subjektivní názor autora této práce je takový, že generace 60+ měla se Sokolem osobní zkušenost v době nástupu komunismu a jeho úpadkem, kdežto generace mladší je daleko lépe informována o jeho kompletní historii a přínosech.

5.2.13. Zajímáte se o sportovní dění u nás či ve světě?

Graf č.26: Sledování sportovního dění u skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

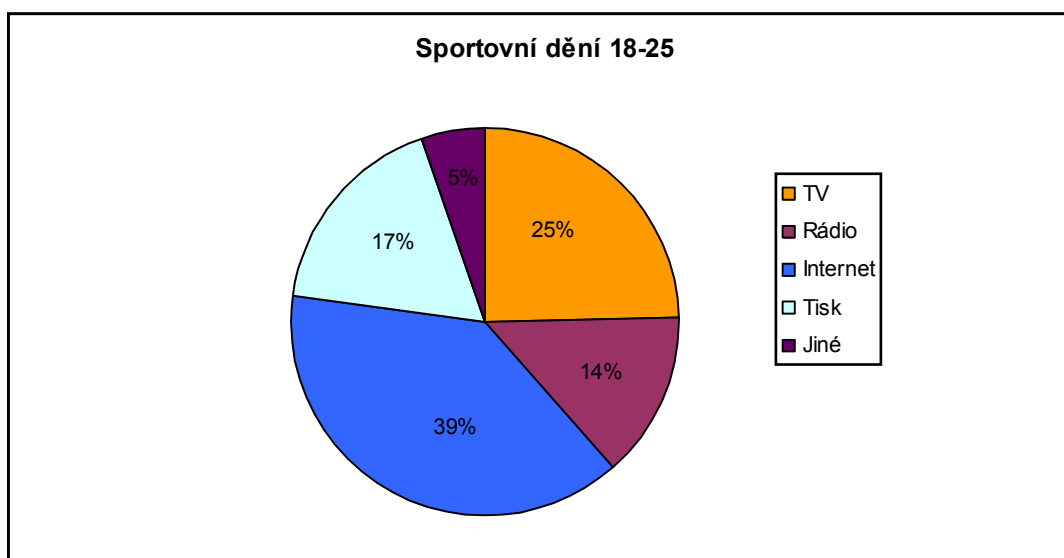
Graf č.27: Sledování sportovního dění u skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato otázka byla položena s cílem zjistit, zda-li s přibývajícím věkem klesá i zájem o sport. Zde odpovídali všichni respondenti, tedy i ti, kteří se nevěnují nebo nevěnovali žádné sportovní činnosti, ve skupině 60+ měli větší zastoupení. Přesto není výsledek nikterak překvapující, jako u otázky předchozí. Půlka seniorů projevila zájem sport nadále sledovat, půlka ten zájem nemá. To u první skupiny nesleduje sportovní dění pouze třináct procent, což je dvacet šest respondentů, ze kterých tvoří dvě třetiny dívky.

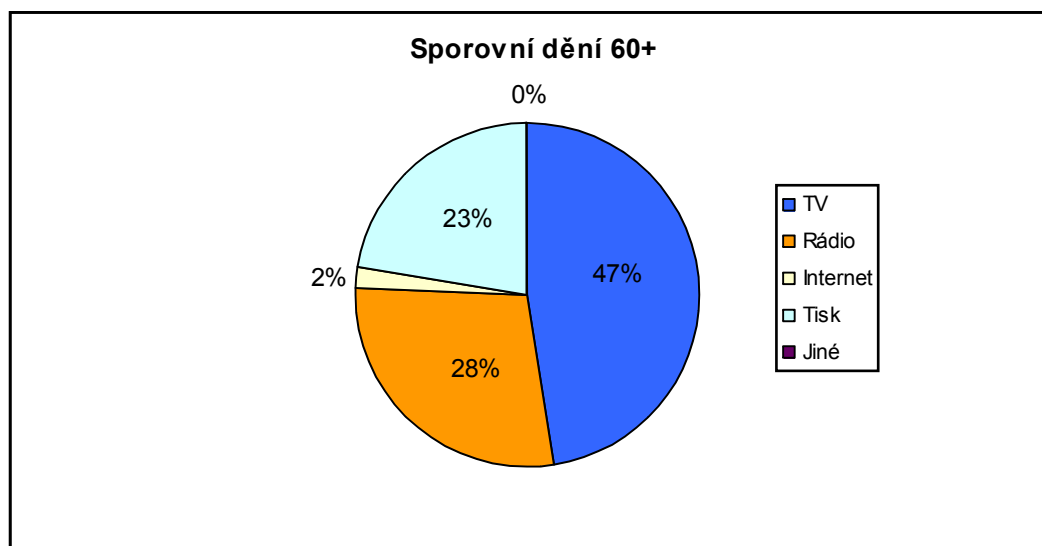
5.2.14. Odkud čerpáte informace o sportovním dění?

Otázku číslo čtrnáct vyplňovali ti, kteří odpověděli u otázky třináct, že sportovní dění v současnosti sledují. Na výběr bylo z těchto možností a bylo možné jich zaškrtnout i více: televize, rádio, internet, tisk a jiné, což byla otevřená otázka.

Graf č.28: Informace o sportovním dění, skupina 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.29: Informace o sportovním dění, skupina 60+

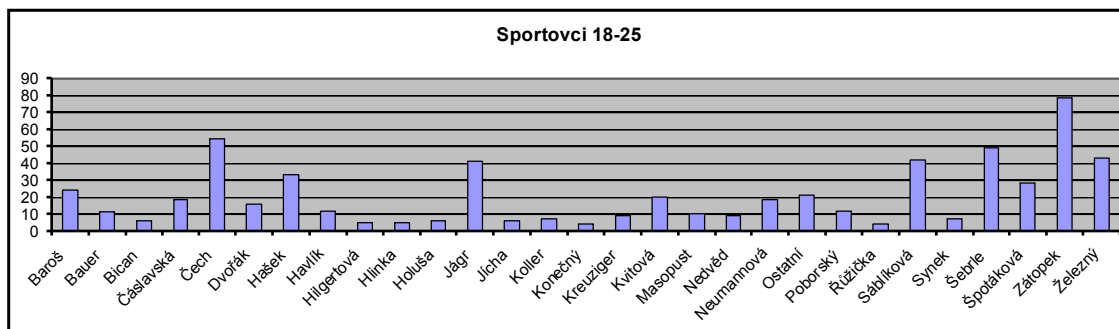
Zdroj: Vlastní zpracování

Není překvapením, že v první skupině měl největší zastoupení internet, dále pak televize, tisk, rádio a odpověď jiné, kde respondenti uváděli čerpání informací přes mobilní telefon či tablet, ale také při osobním rozhovoru s kamarády. U druhé skupiny se jako nejlepší zdroj informací objevila televize a na druhém místě rádio, což bylo očekávatelné. Dokonce čtyři dotazovaní uvedli, že využívají i internet, což při průměrném věku sedmdesát sedm let není zanedbatelné číslo. Další formu z nich již nikdo neuvedl.

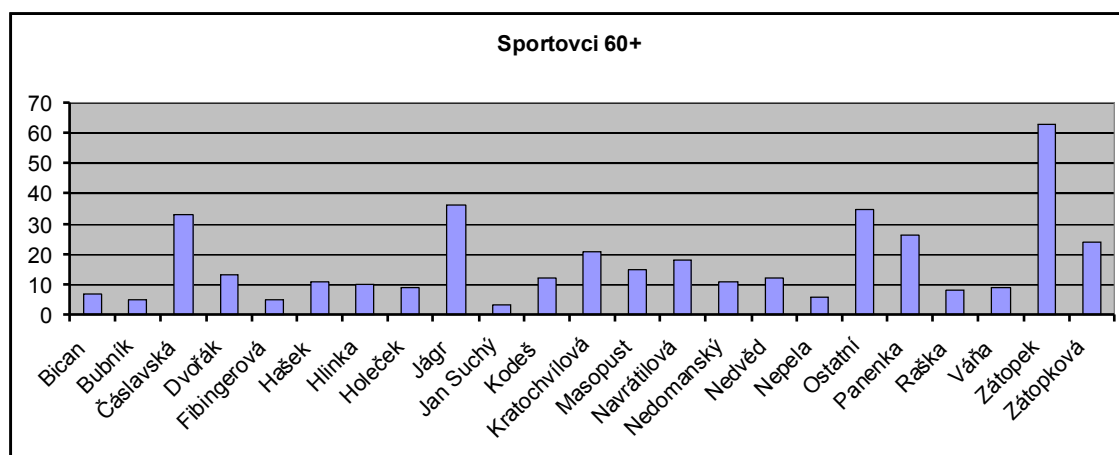
5.2.15. Napište tři jména, která se podle Vás nesmazatelně zapsala do historie českého nebo československého sportu.

Tato otázka byla otázkou otevřenou a bylo výhradně pouze na dotazových, která jména uvedou. Předpokladem bylo, že senioři budou uvádět spíše sportovce z let dřívějších, kdežto populace 18-25 sportovce aktuální, které mají stále na očích a nepředpokládalo se, že by uváděli jména, která zakončily sportovní kariéru ještě před jejich narozením.

Graf č.30: Sportovci u skupiny 18-25

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č.31: Sportovci u skupiny 60+

Zdroj: Vlastní zpracování

Jako jeden z největších československých sportovců se v povědomí po zásluze drží Emil Zátopek, jehož jméno upřednostnilo nejvíce lidí v obou skupinách. Je možné, že se do výsledku promítlo to, že v době provádění výzkumu bylo jeho jméno v médiích skloňováno s uvedením do atletické síně slávy ku příležitosti stého výročí od založení

mezinárodní atletické federace IAAF. Jako druhý v pořadí, který ve skupině 18-25 dostal nejvíce hlasů, byl Petr Čech a třetí Roman Šebrle. Skupina 60+ zvolila na druhé místo Jaromíra Jágra a na třetí Věru Čáslavskou. Celkově říci, že se zde předpoklad naplnil, protože jak ukazují grafy č.30 a č.31, senioři uváděli spíše již vysloužilé sportovce, kdežto první skupina spíše současné. V tabulkách níže jsou uvedeny sportovci, kteří obdrželi tři a méně hlasů a v grafech figurují ve skupině ostatní.

Ostatní 18-25	Ostatní 60+
Šupčík	Holík
Valenta	Bři Pospíšilové
Veselý	Bři Holíkové
Welch	Pitner
Raška	Machač
Řehula	Valenta
Emmons	Železný
Enge	Sourozenci Romanovi
Kodeš	Loprais
Navrátil	Modrý
Navrátilová	Ploc
Záhrobská	Nekolný
	Maškovi
	Šťastný
	Sáblíková
	Kvitová
	Štěpánek
	Golonka
	Šípoš
	Hidekuti
	Veselý
	Polert

Tab.č.11 a 12: Ostatní jmenovaní sportovci

Zdroj: Vlastní zpracování

5.3. **Ověření hypotéz**

- 1) Z řad jedinců ve věku 60+ budou velkým poměrem převažovat muži u otázky, zda se věnovali v minulosti nějaké formě sportu.

K vyhodnocení této hypotézy je třeba se vrátit k otázce číslo tři, potažmo k otázce číslo jedna, u které jsme se dozvěděli, že výzkumu se zúčastnilo 108 žen a 96 mužů, žen tedy bylo o dvanáct více. A právě jak vidno u vyhodnocení otázky číslo tři, ze 128 respondentů, kteří udali, že se věnovali nějakému druhu sportovní činnosti, z nich bylo 79 mužů a 49 žen. Vidíme, že i když se výzkumu zúčastnilo více žen, větším poměrem převažují v provozování sportu muži, tím došlo tedy k naplnění stanovené hypotézy.

- 2) Podle domnělé popularity u české veřejnosti bude u obou skupin na prvním místě kopaná, následována ledním hokejem a pomyslné třetí místo obsadí atletika. Jejich osobní preference se však budou lišit.

Tato hypotéza se týká otázek číslo osm a devět. Skupina 18-25 uvedla podle domnělé popularity u české veřejnosti na prvních třech místech kopanou, lední hokej a tenis. U skupiny 60+ to byly rovněž lední hokej, kopaná, tenis. Podle subjektivního názoru a osobních preferencí skupina 18-25 odpověděla kopaná, atletika, lední hokej a skupina 60+ lední hokej, kopaná, atletika. K naplnění této hypotézy došlo tedy jen zčásti. Jejich osobní preference se opravdu liší, byť nepatrně. Co ale respondenti neviděli tak populární pro českou veřejnost je atletika, kterou zařadili na čtvrté resp. páté místo.

- 3) U obou cílových skupin bude převažovat názor, že sport je v dnešní době především o penězích.

Otázka číslo deset nám odpověděla, zda se tato hypotéza naplnila či nikoliv. Jak je však patrné z grafů, které se ji týkají, je jednoznačné, že k jejímu naplnění skutečně došlo. Ve skupině 18-25 odpovědělo 157 a ve skupině 60+ to bylo 144 respondentů, že

současný sport je opravdu především o penězích. Z celkového počtu 204 respondentů v každé zkoumané skupině jde tedy o cca 75%.

- 4) 4) Populace 60+ považuje za důležité jméno v české nebo československé historii Emila Zátopka, populace 18-25 Petra Čecha.

Tato hypotéza byla stanovena spíše na základě domněnek autora, protože otázka číslo patnáct, která nám měla přinést odpovědi, byla otevřená, nebylo tedy na výběr a volba záležela čistě na respondentech. Opět došlo k naplnění jen polovičnímu, kdy opravdu skupina 60+ považuje za nejdůležitější jméno v české či československé historii Emila Zátopka, ale u mladé generace tomu nebylo jinak, ta přiřadila tomuto jménu také nejvíce hlasů. Petr Čech jich dostal o dvacet čtyři méně a obsadil druhé místo. Jen pro úplnost, 60+ volilo takto: Zátopek, Jágr, Čáslavská. 18-25 volilo: Zátopek, Čech, Šebrle.

- 5) Ze vzorku 60+ bude více respondentů oproti vzorku 18-25 znát hnutí Sokol.

Při analýze páté hypotézy nedošlo k žádnému překvapení, přesto za tímto záměrem byla stanovena. Otázka číslo jedenáct ukázala, že hnutí Sokol zná 107 (18-25) resp. 148 respondentů (60+) a tím tedy došlo k jejímu potvrzení. Přesto není číslo 107 nikterak nízké, autor sám se domníval, že by mohlo být i o polovinu nižší, alespoň v tomto ohledu k onomu překvapení došlo.

6. ZÁVĚR A DISKUZE

Zrekapitulujme tuto závěrečnou diplomovou práci. Pokud její úvod a cíle, v teoretických východiscích se autor zabývá volným časem a jeho využitím, zejména mládeží. Jako zdroj informací k této problematice bylo především čerpání z publikací, které byly vydány po roce 1980, nevystihují tedy problematiku mládeže v dobách, kdy jí byla druhá skupina zkoumaných osob. Pomineme-li dílo Jana Nerudy či spisy Klementa Gottwalda, měl volný čas pro tehdejší mládež zcela jiný význam, než pro tu dnešní. Dnešní mladí lidé nežijí pouze v demokratickém státě, což je samozřejmě nesporná výhoda, ale i v době, kdy dochází k všelijakým integracím v rámci kontinentu a k tomu všemu se ještě přidávají výpočetní technologie v čele s internetem. Takže zatímco před šedesáti léty se měnily režimy, zanikaly a rodily se nová a nová uskupení, organizace, platila cenzura, kádrové posudky a co nebylo z východu, nepřicházelo v úvahu. Možnosti, jak trávit efektivně a hlavně smysluplně či radostně svůj volný čas, byly nadmíru omezené. Dá se říci, že tyto možnosti byly vlastně předem dané. Porozhlédneme-li se však kolem sebe teď, vidíme tolik nabídek, tolik nových a nových možností, jak trávit volný čas, že z toho jde člověku občas hlava kolem. Díky stále vzrůstající globalizaci není problémem, že když dnes přijde na druhé straně světa někdo s něčím novým, zítra je to u nás. Zadáme-li do internetového vyhledavače www.google.com heslo: VOLNÝ ČAS, máme k dispozici přibližně 24 200 000 výsledků, což znamená, že pro každého v současné době existuje uspokojivé trávení volného času, nikoho nevyjímaje. Proto bylo zajímavé srovnávat tyto dvě skupiny, kdy na jedné straně stojí ta, která měla možnosti minimální a na druhé ta, která je má nepřeborné.

Další částí teoretických východisek je o tělesné kultuře a hnutí Sokol. Jednou z možností, jak trávit volný čas, o kterém je zmínka, je sport nebo vůbec jakákoliv sportovní činnost. A protože se celý výzkum zabývá právě otázkami, které se této problematice dotýkají, je třeba toto zmínit, aby měl nefundovaný čtenář o tomto tématu povědomí. To se samozřejmě týká i Sokola, který zažíval největší slávu do druhé světové války. Zmínka o něm a jeho historie je uvedena především proto, protože právě Sokol je tělocvičné hnutí, které na našem území existuje již před vznikem samostatného Československého státu, fungovalo v různých obměnách a funguje do teď, je proto právě zajímavé sledovat a srovnávat názory dvou generací.

V této problematice je zmíněn i pojem, kterým je popularita a to z toho důvodu, že se vyskytuje rovněž v dotazníku. Buď u otázek o popularitě sportu nebo o otázky poslední, která se týká třech jmen, jenž se nesmazatelně zapsala do historie českého nebo československého sportu. Zatímco u skupiny 60+, kterým v tomto případě můžeme říkat „pamětníci“, se jedná o jistý druh osobní zkušenosti s těmito jmény, které měli možnost sledovat za aktivního života, skupina druhá, tedy dnešní mládež, pakliže pomineme osobnosti, které stále aktivně sportují nebo skončila nedávno, je nucena se opřít o historické informace, které jim představují média, ať už vzpomínkovými medailonky v televizi, v tisku nebo na internetu.

Samostatnou částí celé diplomové práce je metodologie práce. Zde čtenář zjistí, jaké jsou formy výzkumu a de facto se dozví, jak ho uskutečnit. Tato kapitola ho provede krok po kroku sestavením celého výzkumu a přiblíží mu, jak k němu sestavit správný dotazník. Celá tato metodologie je vytvořena na podmínky šetření, které bylo provedeno za účelem této závěrečné práce, ale v zásadě se dá obecně aplikovat na jakýkoliv výzkum.

Konečně hlavní kapitolou je analytická část, která celou teorii metodologie převádí do praxe. Na její úvod jsou zmíněny instituce, které se do tohoto výzkumu zapojily. Jako vyjádření poděkování je o každé z nich uvedeno několik důležitých informací. Dále už pak pokračuje samotná analýza výsledků, které byly ze sebraných dotazníků zjištěny. Znovu je třeba připomenout, že průměrnému respondentovi ze skupiny 60+ bylo cca 77 let a ze skupiny 18-25 cca 22 let. Průměrný věkový rozdíl tedy činil přibližně 55 let. Proto se dala čekat velká difference v názorech obou skupin. Jsou otázky, u kterých se to potvrdilo, jsou však otázky, kde byly názory podobné. Jak onu podobnost vysvětlit není jednoduché, dává se tak možnost pro spekulace. Je možné že povědomí české veřejnosti funguje v principu jako jeden celek, jedna kultura nebo je zde další možnost, kterými jsou již zmiňovaná média. Média se nevždy snaží zobrazovat skutečnost takovou, jaká je, o historii nemluvě, ale i pokud nám přináší seriózní informace a pokud z nich vypícháme zejména televizi, která, a to se vracíme opět k volnému času, patří stále na první příčky v jeho využívání, dochází tak k celkovému ovlivňování veřejného mínění, což jen podtrhuje ony podobné odpovědi. Nedá se tvrdit, že vzorek by splňoval kritéria reprezentativnosti, ale přesto není možné tyto výsledky brát na lehkou váhu.

7. POUŽITÁ LITERATURA A INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1.] BALNAVES, Mark a Peter CAPUTI. *Introduction to quantitative research methods: an investigative approach*. SAGE, 2001. ISBN 9780761968030.
- [2.] BARÁNEK, Lukáš. *Sport jako prevence sociálně patologických jevů*. Brno, 2011. Bakalářská práce. MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ.
- [3.] BÁRTOVÁ, H., BÁRTA, V., KOUDELKA, I. *Chování spotřebitelů a výzkum trhu*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. 209 s. ISBN 80-245-0778-1.
- [4.] BLACK, Thomas R. *Doing quantitative research in the social sciences: an integrated approach to research design, measurement and statistics*. SAGE, 1999. ISBN 9780761953524.
- [5.] BLÁHA V. *Volný čas, výchova a sociální formování žáků základní školy v době mimo vyučování*. 1. vyd. Pardubice: Státní pedagogické nakladatelství, 1980. 16s.
- [6.] BRACE, Ian. *Questionnaire Design: How to Plan, Structure and Write Survey Material for Effective Market Research*. Kogan Page Publishers, 2008. ISBN 0749450282.
- [7.] BRADBURN, Norman, Seymour SUDMAN a Brian WANSINK. *Asking Questions: The Definitive Guide to Questionnaire Design : for Market Research, Political Polls, and Social and Health Questionnaires*. John Wiley & Sons, 2004. ISBN 9780787970888.
- [8.] CIKLER J. *Sociologie II., III*. Praha: 1970
- [9.] DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2002. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
- [10.] FIALA, V. *Definice základních pojmů tělesné výchovy*. 1975.
- [11.] GOTTWALD, Klement. *ÚSTAV DĚJIN KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA. Spisy: 1939-1942*. Svoboda, 1954.
- [12.] HODAŇ B. *Úvod do teorie tělesné kultury*. Olomouc: Vydavatelství univerzity Palackého, 1997. ISBN 80-7067-782-1
- [13.] HORÁKOVÁ, Iveta. *Marketing v současné světové praxi*. Praha: Grada Publishing, 1992. 368 s. ISBN 80-85424-83-5.
- [14.] JANSÁ P. DOVADIL J. *Sportovní příprava*. Praha: Q-art, 2009. ISBN 978-80-903280-9-9
- [15.] KOTLER, Philip; KELLER, Kevin Lane. *Marketing Management*. Vyd. 12. Praha : Grada Publishing, 2007. 792 s. ISBN 978-80-247-1359-5.

- [16.] KOTRBA, Lukáš. *Marketingový výzkum soukromé střední školy se zaměřením na výuku sportovního managementu*. Praha, 2011. Bakalářská práce. FTVS UK. Vedoucí práce Mgr. Jan Šíma.
- [17.] KOZEL, R. a kol. *Moderní marketingový výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. 280 s. ISBN 80-247-0966-X.
- [18.] KÖSSL, Jiří, Jan ŠTUMBAUER a Marek WAIC. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 8024615665, 9788024615660.
- [19.] KRAUS B. *Jakými problémy žije současná středoškolská mládež*. Sborník příspěvků z VI. konference České asociace pedagogického výzkumu 2. - 3. Července 1998. České Budějovice 84s
- [20.] KRAUS B. et al. *Středoškolská mládež a její svět na přelomu století*. Brno: Paido, 2006. 49s. ISBN 80-7315-125-1
- [21.] KROČILOVÁ, Kateřina. *Tělesná výchova a sport jako faktor působící na zdravý vývoj dítěte*. Brno, 2011. Bakalářská práce. MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ.
- [22.] LIBENSKÝ J. *Encyklopedie tělesné kultury I., II*. Praha: 1963
- [23.] MALACH, J. *Teorie metodiky výchovy*. Praha: Univerzita J. A. Komenského, 2007. ISBN 978-80-86723-29-7
- [24.] MUŽÍK, V. DOBRÝ L. SÜSS, V. *Tělesná výchova a sport mládeže v biologickém, psychologickém, sociálním a didaktickém kontextu*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4589-7
- [25.] MUŽÍK V. KREJČÍ M. *Tělesná výchova a zdraví*. Olomouc: Hanex, 2002. ISBN 80-85783-17-7
- [26.] MUŽÍK, V. SÜSS, V. *Tělesná výchova a sport v 21. století*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4858-4
- [27.] NERUDA, Jan. *Arabesky a povídky, výbor pro mládež*. Kvasnička a Hampl, 1924, 67 s.
- [28.] POSPÍŠILOVÁ H. *Mládež, hodnoty a volný čas*. 1. vyd. Olomouc: Hanex, 2010. 15s. ISBN 978-80-7409-036-3
- [29.] PŘIBOVÁ, Marie, et al. *Marketingový výzkum v praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, 1996. 248 s. ISBN 80-7169-299-9.
- [30.] SAK P. *Proměny české mládeže*. Praha: Petrklíč, 2000. 136-145s. ISBN 80-72290428
- [31.] SEKOT A. *Sociologické problémy sportu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 37-38s. ISBN 978-80247-2562-8

- [32.] SEKOT A. *Sport s společností*. Brno: Paido, 2003. 59-60s. ISBN 80-7315-047-6
- [33.] SLEPIČKOVÁ I. *Sport a volný čas*. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2005. 11s, 14-15s. ISBN 80-246-1039-6
- [34.] STŘELEČ, S. (ed.) *Studie z teorie a metodiky výchovy I*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-86633-21-7
- [35.] SVOBODA B. *Sportovní výchova mládeže*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1980. 23s.
- [36.] SVOBODA B. *Sport a výchova*. Praha: Olympia, 1971. 11s
- [37.] UNIVERZITA J.E. PURKYNĚ V BRNĚ. FILOZOFICKÁ FAKULTA. *Sborník prací Filosofické fakulty brněnské university: Řada pedagogicko-psychologická, Svazky 6–8*. Filosofické fakulty brněnské university, 1971.

Internetové zdroje:

- [38.] *Domov pro seniory Bechyně* [online]. © 2002 - 2012 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <http://www.ddbechyne.cz/>
- [39.] *Domov důchodců Horní Planá* [online]. c 2012 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <http://www.ddhplana.cz/>
- [40.] *Domov pro seniory jižní Čechy, Kaplice* [online]. © 2011 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <http://www.domovkaplice.cz/>
- [41.] *Dům seniorů Kdyně, p.o.* [online]. [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <http://www.dskdyne.cz/index.php?sekce=uvod&lang=cz>
- [42.] *Domov důchodců Meziboří* [online]. © 2005 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: www.ddmezibori.cz
- [43.] *Domov pro seniory Moravská Třebová- příspěvková organizace* [online]. [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: www.ddmt.cz
- [44.] *Domov seniorů Pohodlí* [online]. [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: www.domovsenioru-pohodli.cz
- [45.] *Domov pro seniory* [online]. [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: www.ddsloupnice.cz
- [46.] *Domov pro seniory Telč* [online]. © 2007 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: <http://www.domovproseniorytelc.cz/>
- [47.] *Domov pro seniory Vysoké Mýto* [online]. © 2011 [cit. 2012-02-02]. Dostupné z: www.vysokemyto.ledax.cz

8. PŘÍLOHY

Příloha č.1: Dotazník

Vážená paní/ Vážený pane,

jsm studentem 5. ročníku Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, obor Management TVS. Rád bych Vás tímto poprosil o pomoc při tvorbě mé závěrečné diplomové práce, vyplněním krátkého dotazníku. **Cílem mého šetření je porovnání rozdílů ve vnímání sportu současnou generací ve věku 18-25 let a generací věku 60+.** Děkuji za spolupráci.

Bc. Miloslav Nečas

Důležité: U otázek č. 3-7 odpovídejte, prosím, jaká byla Vaše situace v době, kdy Vám bylo 18-25 let. U otázek ostatních odpovídejte podle Vašeho současného subjektivního názoru.

1) **Pohlaví:** Muž- Žena

2) **Věk:**

3) **Věnujete se sportu?**

ANO- jakému:

NE

Pokud jste u otázky č.3 odpověděl/a ANO, pokračujte otázkou č.4 (vyjma č. 7), pokud NE, pokračujte otázkou č. 7.

4) **Rekreačně/Profesionálně**

5) **Sportu se věnujete:**

A/ 1x-2x týdně

B/ 3x-5x týdně

C/ 6x-7x týdně

D/ Vícekrát

6) **Důvod(y) Vaší sportovní činnosti (možno zaškrtnout více odpovědí):**

A/ Zábava

B/ Zdravotní důvody

C/ Radost z pohybu

D/ Estetické důvody

E/ Kolektiv

F/ Peníze

G/ Rodinné vlivy

H/ Jiné:

(Pozn.: A- Činnost, kterou dělám rád; B- Prospívá mému zdraví; C- Baví mě, že něco dělám ve volném čase; D- Vypadám pak lépe; E- Trávení času s přáteli; F- Dostávám za to peníze; G- Rodiče sportovci atp.)

7) **Důvod(y), proč nesportujete (možno zaškrtnout více odpovědí):**

A/ Čas

B/ Peníze

C/ Lenost

D/ Zdravotní důvody

E/ Práce

F/ Rodinné vlivy

G/ Nezájem

H/ Jiné:

(Pozn.: A- Nedostatek času; B- Nedostatek financí; C- Jsem líný(á); D- Nejsem zdravotně způsobilý; E- Vyčerpání z práce; F- Ovlivnění rodiči, G- Sport mě nebaví)

8) Seřad'te následující sporty podle všeobecné popularity u české veřejnosti:

- A/ Lední hokej
- B/ Florbal
- C/ Atletika
- D/ Tenis
- E/ Kopaná
- F/ Motosport
- G/ Lyžování
- H/ Cyklistika
- I/ Poker

(Pozn.: U písmen A-I запиšte čísla 1-9, kdy 1- nejvíce populární až 9 nejméně populární)

9) Nyní seřad'te tyto sporty podle Vašich preferencí:

- A/ Lední hokej
- B/ Florbal
- C/ Atletika
- D/ Tenis
- E/ Kopaná
- F/ Motosport
- G/ Lyžování
- H/ Cyklistika
- I/ Poker

(Pozn.: U písmen A-I запиšte čísla 1-9, kdy 1- nejvíce populární až 9 nejméně populární)

10) Myslíte si, že je dnes vrcholový sport především o penězích?

ANO- Spíše ANO- Nevím- Spíše NE- NE

11) Víte něco o společenském hnutí SOKOL (Česká obec sokolská)?

ANO- NE

Pokud NE, přejděte na otázku č. 13

12) Ovlivnilo podle Vás český či zahraniční sport?

ANO- Spíše ANO- Nevím- Spíše NE- NE

13) Zajímáte se o sportovní dění u nás či ve světě?

ANO- NE

Pokud NE, přejděte na otázku č. 15

14) Informace čerpáte z (možno zaškrtnout více odpovědí):

- A/ TV
- B/ Rádio
- C/ Internet
- D/ Tisk
- E/ Jiné:

15) Napište tři jména, která se podle Vás nesmazatelně zapsala do historie českého nebo československého sportu:

- A/
- B/
- C/

Mnohokrát Vám děkuji.